

Naisten arvopaperisijoittaminen

LAB-ammattikorkeakoulu

Tradenomi, Liiketalous (AMK)

2021

Venla Koivunen

Tiivistelmä

Tekijä(t) Koivunen, Venla	Julkaisun laji Opinnäytetyö, AMK	Valmistumisaika 2021
	Sivumäärä 54	
Työn nimi Naisten arvopaperisijoittaminen		
Tutkinto Liiketalous (AMK)		
Ohjaavan opettajan nimi, titteli ja organisaatio Heikki Sintonen, yliopettaja, liiketalous		
Toimeksiantajan nimi, titteli ja organisaatio		
Tiivistelmä <p>Opinnäytetyössä tutkittiin naisten arvopaperisijoittamista. Tarkoituksena oli selvittää, mikä saa naiset sijoittamaan arvopapereihin. Tämän lisäksi tarkoituksena oli selvittää, mitkä tekijät vaikuttavat sijoituskohteen valintaan ja mistä naiset etsivät tietoa sijoittamisesta. Tutkimus toteutettiin triangulaatiotutkimuksena. Tutkimuksen kvantitatiivinen tutkimusosa toteutettiin kyselytutkimuksena Facebookissa Vauras nainen -keskusteluryhmässä. Tutkimuksen kvalitatiivinen osa toteutettiin puolistrukturoituina teemahaastatteluina neljälle arvopaperisijoittamista harrastavalle naiselle.</p> <p>Opinnäytetyö koostuu teoriaosuudesta ja tutkimusosuudesta. Opinnäytetyön teoriaosuudessa käsitellään sijoituskohteiden valitsemista, sijoitusstrategioita sekä riskinsietokyvyn vaikutusta sijoittamiseen. Teoriaosuudessa käsitellään myös naisten taloudenhallintaa ja sitä, millaisia sijoittajia naiset ovat. Lisäksi opinnäytetyön teoriaosuudessa esitellään erilaisia sijoitusinstrumentteja. Opinnäytetyön lopussa käsitellään tutkimuksen tulokset sekä yhteenveto tutkimustuloksista.</p> <p>Tutkimuksen tuloksista selvisi, että naiset kokevat, ettei ylimääräisen rahan tilillä pitäminen ole kannattavaa. Lisäksi naiset ovat aloittaneet sijoittamisen kokeilunhaluisina ja tavoitellakseen taloudellista itsenäisyyttä. Sijoituskohteen valinnassa naiset arvostavat kohteen helpoutta sekä vastuullisuutta. Tulosten mukaan naiset suosivat tiedonhaussa sosiaalista mediaa, Internetiä sekä sijoituskirjallisuutta.</p>		
Asiasanat sijoittaminen, naiset, arvopaperisijoittaminen		

Abstract

Author(s) Koivunen, Venla	Type of Publication Thesis, UAS	Published 2021
	Number of Pages 54	
Title of Publication Women's investing in securities		
Name of Degree Degree Programme in Business Administration (Accounting)		
Name, title and organization of the supervising teacher Mr Heikki Sintonen, Principal Lecturer, Business Administration		
Name, title and organization of the client		
Abstract <p>The thesis studies women's investing in securities. The purpose was to examine what gets women to invest in securities. Another goal was to find out what are the factors in choosing an investment object and where do women search information about investing. The study was executed as a triangulation research. The quantitative part of the research was executed as a survey in a Facebook group called Vauras nainen. The qualitative part of the research was executed with semi-structured interviews of four women who invest in securities.</p> <p>The thesis has a theory portion and a research portion. The research portion covers choosing of the investment object, investing strategies and the affect of risk tolerance in investing. It also handles women's financial management and what kind of investors women are. The theory portion presents different kinds of investment instruments as well. The ending of the thesis addresses the results of the investigation and shows a summary of them.</p> <p>The results of the study show that women do not experience keeping extra money on their accounts profitable. Additionally, women have started investing experimentally. When choosing an object to invest in, women value the object's ease and accountability. The outcomes show women preferring social media, the internet and investment literature when retrieving information.</p>		
Keywords investment, women, security investment		

Sisällys

1	Johdanto.....	1
1.1	Opinnäytetyön tausta.....	1
1.2	Tavoite ja tarkoitus.....	1
1.3	Opinnäytetyön rakenne.....	2
2	Sijoittaminen.....	3
2.1	Sijoitussalkku.....	3
2.1.1	Riski.....	3
2.1.2	Tuotto.....	5
2.1.3	Sijoitusaika.....	5
2.2	Sijoitusstrategia.....	6
2.2.1	Arvosijoittaminen.....	6
2.2.2	Kasvusijoittaminen.....	7
2.2.3	Passiivinen sijoittaminen.....	7
2.2.4	Keskiarvostrategiat.....	8
2.3	Sijoitustavat.....	8
2.4	Sijoittajien motiivit.....	9
3	Sijoitusinstrumentit.....	11
3.1	Osakkeet.....	11
3.2	Sijoitusrahastot.....	12
3.3	Kiinteistörahastot.....	14
3.4	Metsärahadot.....	16
3.5	Joukkovelkakirjat.....	16
4	Naiset ja sijoittaminen.....	17
4.1	Naisten talouden hallinta.....	17
4.2	Naiset sijoittajina.....	19
5	Kysely- ja haastattelututkimuksen toteutus.....	24
5.1	Tutkimuskysymykset.....	24
5.2	Tutkimusmenetelmänä triangulaatio.....	24
5.3	Tutkimuksen aineisto.....	25
5.4	Aineistolähtöinen sisällönanalyysi.....	27
6	Tutkimustulokset.....	28
6.1	Kyselytutkimuksen perustiedot.....	28
6.2	Naisten sijoittaminen.....	30
6.3	Sijoituskohteet ja niiden valintaan vaikuttavat tekijät.....	34

6.4	Tiedon etsiminen sijoittamisesta ja motivaatio sijoittamiseen	37
6.5	län vaikutus naisten sijoittamiseen.....	41
6.6	Haastattelututkimuksen tulokset	43
6.6.1	Arvopaperisijoittamisen aloittaminen.....	43
6.6.2	Sijoituskohteen valintaan vaikuttavat tekijät	44
6.6.3	Tiedon etsiminen	45
7	Johtopäätökset ja pohdinta	47
7.1	Tutkimuksen tulokset	47
7.2	Tutkimuksen luotettavuus ja eettisyys.....	48
	Lähteet	50

Liitteet

Liite 1 Kyselylomake

Liite 2 Haastattelukysymykset

1 Johdanto

1.1 Opinnäytetyön tausta

Sijoittaminen on pitkään nähty vain miesten asiana, sijoittaminen on kuitenkin alkanut kiinnostamaan yhä useampaa naista. Sijoittamisesta puhutaan yhä enemmän julkisesti ja naiset kannustavat toisiaan aloittamaan sijoittamisen rohkeasti. Osuuspankin säästämisen ja sijoittamisen tuotepäällikön Tiina Routamaan mukaan naisten sijoittamisesta ja vaurastumisesta puhutaan yhä enemmän naisten pitämässä blogeissa, podcasteissa sekä naistenlehdissä. Entistä tasa-arvoisempi kasvatus näkyy itsevarmuuden lisääntymisenä naisten sijoittamisessa. Pienemmät tulot eivät aina tarkoita sitä, että naiset sijoittaisivat vähemmän. Naisten sijoittamisessa heijastuvat isot megatrendit sekä talouden heilahdukset. (Kajanto 2020.)

Mimmit sijoittaa –yhteisön Hanna Tikanderin ja Pia-Maria Nickströmin mukaan sijoittaminen on osa yhä useamman naisen arkea, sijoittaminen on harrastus ja puheenaihe. Taloudellinen hyvinvointi on naiselle yhtä tärkeää kuin esimerkiksi liikunta, sijoittaminen on tapa pitää itsestään huolta. (Peltola 2020.)

Suvi Tuppuraisen, Nordnet Suomen maajohtajan, mukaan viimeisen kolmen vuoden aikana on tapahtunut merkittävä muutos, sillä yhä useammat naiset ovat innostuneet sijoittamaan. Vuonna 2019 Suomen Nordnetin asiakkaista 47 % olivat naisia, kun taas kaksi vuotta sitten naisten osuus oli vain noin 30 %. Yhtenä syynä naisten kasvaneelle kiinnostukselle sijoittamista kohtaan voidaan nähdä se, että sijoittamisesta ja talouden turvaamisesta sijoittamalla puhutaan aiempaa enemmän. (Remes 2020.)

Tässä opinnäytetyössä tarkastellaan arvopapereihin sijoittavia naisia sekä heidän kokemuksiansa ja ajatuksia arvopaperisijoittamisen aloittamisesta, sijoituskohteiden valinnasta ja tiedonhankkimisesta. Opinnäytetyö toimii jatkotutkimuksena Karoliina Leinosen opinnäytetyölle Naisten arvopaperisijoituskäyttäytyminen (2018). Leinonen tutki opinnäytetyössään sitä, miksi naiset sijoittavat, mihin sijoitusinstrumentteihin naiset sijoittavat sekä millaisia riskinottajia naiset ovat ja miten riskinsietokyky näkyy naisten sijoituskohteiden valinnassa. Jatkotutkimuksen tavoitteena on syventää syitä sille, mikä saa naiset sijoittamaan arvopapereihin.

1.2 Tavoite ja tarkoitus

Opinnäytetyön empiirisessä osassa tehdään kyselytutkimus sijoittamista harrastaville naisille. Kyselyn tavoitteena on selvittää, miksi naiset sijoittavat. Lisäksi selvitetään, mistä

sijoitusinstrumenteista naisten sijoitussalkut koostuvat ja miten naiset valitsevat sijoituskohdeet sekä mistä naiset saavat tietoa sijoittamiseen. Kyselytutkimuksen lisäksi empiiristä aineistoa kerätään puolistrukturoituina haastatteluina. Haastatteluihin valitaan neljä eri ikäistä naista. Tarkoituksena on valita naisia, jotka sijoittava eri instrumentteihin, jotta haastatteluissa saadaan laajempaa näkökulmaa tutkimukseen.

Kyselytutkimuksen ja haastattelututkimuksen tulosten avulla pyritään saavuttamaan luotettavaa tietoa naisten arvopaperisijoittamisesta. Tutkimuksen tulokset kiinnostavat naissijoittajia, sillä opinnäytetyö antaa mahdollisuuden tuoda omaa näkemystään arvopaperisijoittamisesta esiin.

1.3 Opinnäytetyön rakenne

Opinnäytetyö jakaantuu teoriaosuuteen ja tutkimusosuuteen. Johdannon jälkeen teoriaosuuudessa käsitellään sijoituskohteiden valintaa, eri sijoitusstrategioita ja sijoitustapoja. Opinnäytetyön toisessa teorialuvussa esitellään sijoitusinstrumentit. Lisäksi teoriaosuuudessa käsitellään naisten talouteen ja sijoittamiseen vaikuttavia tekijöitä sekä sitä, millaisia sijoittajia naiset ovat.

Opinnäytetyön teoriaosuuden jälkeen viides luku paneutuu käytettyihin tutkimusmetodeihin. Luvussa on määritelty määrällinen ja laadullinen tutkimusote. Lisäksi luvussa selvitetään tutkimusaineiston analysointimenetelmät ja arvioidaan tutkimuksen luotettavuutta. Kuudennessa luvussa esitellään tutkimuksen tulokset. Luvussa alaluvut on jaoteltu kysymysten mukaan. Opinnäytetyön viimeinen luku sisältää tutkimuksen johtopäätökset sekä arvioidaan opinnäytetyön luotettavuutta.

2 Sijoittaminen

2.1 Sijoitussalkku

Sijoitussalkku on varojen kori, joka voi pitää sisällään esimerkiksi osakkeita, joukkovelkakirjoja, sijoitusrahastoja tai valuuttoja. Päätökset salkun sisällöstä pohjautuvat sijoittajan tarpeisiin sekä toiveisiin. Sijoittaja pyrkii tekemään voittoa hajauttamalla arvopaperit tavalla, joka vastaa sijoittajan riskinsietokykyä ja tuotto-odotuksia. Hyvin hajautettu sijoitussalkku on avain sijoituksien jatkuvalla pitkän aikavälin kasvulle. On olemassa erilaisia sijoitussalkkuja, jotka sijoittajat voivat rakentaa erilaisten sijoitusstrategioiden mukaisesti. Sijoittajan tulee analysoida ja tasapainottaa sijoitussalkkuaan tasaisin väliajoin, sillä hinnanmuutokset voivat muuttaa sijoituksien arvoa. Ajan myötä voivat muuttua myös sijoittajan riskinsietokyky sekä taloudellinen tilanne. (Gallant 2020; Silva 2020.)

Sijoituskohteen valintaan vaikuttavat seuraavat asiat: sijoitusaika, sijoitettavan summan suuruus, riskinsietokyky sekä tuottohakuisuus. Eri sijoituskohteet vaativat sijoittajalta eri määrän aktiivisuutta markkinoiden seurantaan, riskien arviointiin ja seurantaan sekä sijoituspäätösten tekemiseen. Esimerkiksi jos sijoittaja on kiinnostunut markkinoista ja niiden kehityksen seuraamisesta ja on valmis tekemään sijoituspäätökset itse, sopii sijoittajalle rahastoja paremmin suora osakesijoittaminen. (Kullas & Myllyoja 2014, 64–65.)

lhanteellinen sijoitussalkku tarjoaa parhaimman mahdollisen tuoton ja minimoi mahdolliset tappiot. On useita tekijöitä, joita sijoittajan tulee ottaa huomioon laatiessaan omaa sijoitussalkkuaan, sillä jokainen tekijä voi vaikuttaa mahdolliseen tuottoon. Kolme tärkeintä tekijää, jotka tulee huomioida sijoitussalkkua rakentaessa ovat sijoittajan riskinsietokyky, sijoitusten aikahorisontti sekä hajauttaminen. (Ericson 2019.)

2.1.1 Riski

Riski määritellään mahdollisuutena siihen, että tulos tai sijoituksen todellinen voitto poikkeaa odotetusta tuloksesta tai tuotosta. Riski on siis mahdollisuus menettää osa tai kaikki sijoituksista. Riski sekä tuotto kulkevat käsi kädessä. Riskin taso sekä suuruus riippuvat sijoituskohteesta sekä sijoitussummasta. Tyypillisimpänä riskinä pidetään pääoman arvon laskua, kuitenkin riski toteutuu vasta silloin kun sijoitukset myydään tappiolla. Sijoitusriskejä pystyy hallitsemaan parhaiten ymmärtämällä riskien perusteet ja miten riskejä mitataan. (Kullas & Myllyoja 2014, 67–68; Chen 2020c.)

Jokaiseen säästö- ja sijoitustoimintaan liittyy erilaisia riskejä. Rahoitusteoria luokittelee omaisuusarvoa koskevat sijoitusriskit systemaattiseen riskiin ja epäsystemaattiseen riskiin. Systemaattinen riski, joka tunnetaan paremmin nimellä markkinariski, tarkoittaa yleisen

kurssikehityksen vaikutusta yksittäisen osakkeen kurssiin. Systemaattisen riskin poistamiseksi ei auta hajauttaminen useisiin sijoituskohteisiin, vaan hajautus on tehtävä ajallisesti. Muita yleisimpiä systemaattisia riskityyppejä ovat esimerkiksi korkoriski, inflaatoriski ja valuuttariski. Epäsystemaattinen riski tarkoittaa yksittäisen sijoituskohteen arvon vaihtelua. Epäsystemaattisen riskin välttämiseksi riittää sijoitussalkun hajautus. Sijoittajan on tärkeää ymmärtää sijoitusriskin jakautuminen systemaattiseen ja epäsystemaattiseen riskiin, sillä vain siten sijoittaja voi koota itselleen sijoitussalkun, jonka tuotto-odotus sekä riski ovat tasapainossa. (Chen 2020c; Erkkilä 2020.)

Jokaisella sijoittajalla on omanlainen riskiprofiili, joka määrittää sijoittajan halukkuuden riskiin sekä kyvyn sietää riskiä. Riskiprofiiliin vaikuttavat pääasiassa sijoittajan ikä, elämäntilanne ja persoonallisuus. (Chen 2020c.) Riskinsietokyvyllä tarkoitetaan sijoittajan kykyä suhtautua mahdollisiin tappioihin. Riskinsietokyky liittyy usein sijoittajan ikään, se ei kuitenkaan ole ainoa tekijä, mikä vaikuttaa sijoittajan päätöksiin. Yleisesti nuoret ja pitkällä aikavälillä sijoittavat ovat valmiimpia ottamaan suuremman riskin kuin vanhemmat ihmiset, jotka sijoittavat lyhyellä aikavälillä. Osa sijoittajista kestää sijoitusten voimakkaat vaihtelut paremmin kuin toiset. Sijoittaja voi arvioida omaa riskinsietokykyään erilaisten kyselyiden avulla. (Kallunki ym. 2019, 12–13; Twin 2020.)

Rahoitusteoriat jakavat sijoittajat kolmeen luokkaan: riskinkaihtajiin, riskinottajiin ja riskineutraaleihin henkilöihin. Näistä riskinkaihtajat vaativat riskinotolle kompensatiota eli kun sijoitusriski kasvaa, sijoittaja odottaa korkeampaa tuottoa korvaamaan riskinottoa. Sijoittajan nähdään olevan riskinottaja silloin kun hän sijoittaa siten, että todennäköisyys sijoituksen maksimitappiolle on suuri tai sijoituksen arvonvaihtelu on huomattava. Sijoittajan arvioitaessa riskinsietokykyään on kiinnitettävä huomiota siihen, millaista arvonvaihtelua sietää tietyllä aikavälillä ja millaista maksimiriskiä haluaa tietyllä aikavälillä ottaa. (Järvinen & Parviainen 2012, 23–25; Kallunki ym. 2019, 12–13.)

Riskinsietokyvyllä on vaikutusta sijoittajan päätökseen sijoitusten jakamisesta eri kohteisiin. Jos sijoittaja on valmis ottamaan suurta riskiä sijoituksissaan, sijoitussalkku sisältää riskiä sisältäviä osakkeita, näin ollen sijoittaja tavoittelee parempaa tuottoa. Jos sijoittaja ei ole valmis ottamaan suura riskiä, allokoi hän suurimman osan sijoituksistaan riskittömiin sijoituskohteisiin, esimerkiksi korkorahastoihin. Tällöin sijoittaja hyväksyy, että sijoitussalkku tuottaa todennäköisesti vähemmän kuin osakkeita sisältävä sijoitussalkku. Hajauttaminen ei kuitenkaan poista kokonaan sijoitussalkkuun kohdentuvaa riskiä. (Kallunki ym. 2019, 27, 35.)

2.1.2 Tuotto

Sijoittaja odottaa aina sijoituksilleen tuottoa, mutta tuottoa ei tule kuitenkaan ilman riskiä. Jos sijoittaja pyrkii poistamaan sijoitusten tuottoihin liittyvät riskit, poistaa hän samalla sijoitustensa tuotto-odotuksen. Tuotto-odotuksella tarkoitetaan arvioitua tuottoa, mikä on sijoituskohteelle pitkällä aikavälillä realistisesti odotettavissa oleva tuotto. (Pesonen 2013, 26–27.) Sijoituskohteen kokonaistuotto muodostuu juoksevasta tuotosta ja arvonmuutostuotosta. Esimerkiksi osakesijoituksen tuotto syntyy saaduista osinkotuotoista ja osakkeen arvonnoususta. (Kallunki ym. 2019, 13.)

Eri sijoitusinstrumenttien tuotot poikkeavat toisistaan. Sijoitusinstrumenttien tuottoerot tulevat esiin tarkastelemalla tuottoja pitkällä aikavälillä. Esimerkiksi osakesijoitusten nähdään tuottavan pitkällä aikavälillä korkosijoituksia paremmin, mutta korkosijoitusten arvon vaihtelu on huomattavasti pienempää kuin osakesijoitusten arvon vaihtelu. Osakesijoittamiseen liittyy näin ollen suurempi riski kuin korkosijoituksiin, sijoittaja ottaa riskin sijoittaessaan osakkeisiin, mutta saa osakkeiden korkeassa tuotossa korvauksen ottamastaan riskistä. Kun rahoitusmarkkinat toimivat sijoituskohteiden arvot määräytyvät kysynnän ja tarjonnan mukaan, suuremman riskin sijoituskohteisiin sijoittavat saavat korvauksen paremman tuoton muodossa. (Kallunki ym. 2019, 13–17.)

2.1.3 Sijoitusaika

Monien sijoitusten tuotto-odotukset pohjautuvat sijoituksen keston, jonka vuoksi sijoitusaika on merkittävä tekijä sijoituskohteen valinnassa. Hyvin tuottavienkin sijoituskohteiden, kuten osakkeiden arvo voi vaihdella lyhyellä aikavälillä huomattavasti, parempi tuotto tulee usein esiin pitkällä aikavälillä. Sijoitusajat voivat vaihdella muutaman päivän pituisista, vuosikymmenien pituisiin aikoihin. Toisilla sijoittajista ei ole tarvetta käyttää välittömästi säästöjänsä ja he haluavat sijoittaa ylimääräiset säästönsä pitkäksi ajaksi. Toiset sijoittajista haluavat säästää tiettyä kohdetta varten, esimerkiksi asuntoa. Sijoittajan on hyvä muistaa, että sijoitusaika voi muuttua yllättäen. (Anderson 2001, 20; Kallunki ym. 2019, 26–27).

Sijoitusajan pituus määrittää usein sen, kuinka suurta riskiä sijoittaja on valmis ottamaan ja mikä on heidän tuotto-odotuksensa. Kun sijoitusaika on lyhyt, ei sijoittaja ole halukas ottamaan suurta riskiä. Pitkän aikavälin sijoittaja on yleensä valmis sijoittamaan varansa riskialttiimpiin osakkeisiin, joita ovat keskisuurten ja pienikokoisten yritysten osakkeet. Tämnäkökaltaisilla osakkeilla sekä rahastoilla on huomattavammat hintavaihtelut lyhyellä aikavälillä kuin suurten yhtiöiden osakkeilla. (Chen 2020a.)

Sijoittajat mukauttavat sijoitussalkkuaan pienempään riskitasoon, kun sijoitushorisontti lyhenee. Esimerkiksi korkosijoitukset tarjoavat tyypillisesti pienemmän mahdollisen tuoton verrattuna osakkeisiin, mutta ne tuovat vakautta sijoitussalkun arvoon lyhytaikaisilla hintavaihteluilla. (Chen 2020a.)

Mikäli sijoitusajan pituus on noin vuoden, hyviä sijoituskohteita ovat riskittömät talletustilit, lyhyenkoron rahastot tai pääomasuojatut rahastot. Jos sijoittaja on valinnut sijoitushorisonttikseen vuoden tai maksimissaan kolme vuotta, pääosa varallisuudesta on hyvä sijoittaa riskittömiin talletustileihin ja pieni osa riskiä sisältäviin osakesijoituksiin. Jos sijoitusaika on yli viisi vuotta, pääosa sijoituksista on hyvä sijoittaa osakkeisiin. (Kallunki ym. 2019, 28.)

2.2 Sijoitusstrategia

Sijoittamisen tavoitteena on yleensä saada mahdollisimman korkeaa tuottoa, mahdollisimman pienellä riskillä. Sijoittajalla on mahdollisuus valita itselleen sopiva sijoitusstrategia lukuisista tarjolla olevista strategioista, helpoilla strategioilla voidaan saavuttaa hyvät tulokset. Hyvän sijoitusstrategian tunnusmerkkeinä voidaan nähdä helppous, pienet kaupankäyntikulut, hallittavissa oleva riski sekä hyvät tuotot. Yksi tärkein osa sijoitusstrategiassa allokaatio eli omaisuuslajien välinen hajautus, jolla on vaikutusta sijoittajan tuottoihin sekä riskeihin. (Isola 2015.)

Sijoitusstrategioita on erilaisia ja niitä voidaan jakaa eri tavoilla. Sijoitusstrategiat voidaan jakaa esimerkiksi riskinnäkökulmasta maltillisiin, tasapainotettuihin ja tuottohakuisiin strategioihin. Usein mitä tuottohakuisempi strategia on, sen suuremmat ovat siihen liittyvät riskit. Strategian ei välttämättä tarvitse olla monimutkainen, yksinkertaisilla toimilla voidaan saada aikaan hyvät tulokset. (Isola 2015.)

2.2.1 Arvosijoittaminen

Arvosijoittaminen on yksi suosituimmista sijoitusstrategioista. Arvosijoittajat tavoittelevat osinkotuottoa. Arvosijoittajat ostavat yritysten aliarvostettuja osakkeita, joiden toimialoilla ei ole juurikaan kilpailua. Kun yhtiö alkaa menestyä, on osakkeiden arvonnousu todennäköisempää kuin suuren kilpailun toimialoilla. Osakkeen alihinnan syynä voi olla esimerkiksi yhtiön heikko tulos, tai yhtiöltä ei odoteta tulevaisuudessa suurta kasvua. Sijoituskohteena tämän kaltaiset yhtiöt nähdään usein tylsinä, tämän vuoksi sijoittaja voi löytää arvo-osakkeita edulliseen hintaan. (Pesonen 2013, 100; Lindström & Lindström 2011, 143.)

Arvosijoittajat arvioivat osakkeen todellista arvoa, noudattavat valittua strategiaa sekä pyrkivät hyödyntämään pörssin pitkän aikavälin trendejä, edellä mainituin tavoin arvosijoittavat uskovat saavansa parempaa tuottoa poikkeamalla muiden sijoittajien näkemyksistä. Monet

tutkimukset ovat osoittaneet, että pitkällä aikavälillä arvosijoittaja menestyy keskimääräisesti osakesijoittajaa paremmin. Arvosijoittaminen on pitkäjänteistä sijoittamista, sijoittaja sitoutuu valitsemaansa sijoituskohteeseensa noin viideksi vuodeksi. Ongelmana arvosijoittamisessa nähdään sopivien yhtiöiden löytäminen, yhtiöt ovat usein tuntemattomia, mutta yhtiön tulisi kuitenkin olla hyvässä taloudellisessa tilanteessa. (Lindström & Lindström 2011, 144.)

2.2.2 Kasvusijoittaminen

Kasvusijoittaja etsii yrityksiä, jotka pystyvät kasvamaan muita yrityksiä nopeammin ja paremmin. Kasvusijoittajat pyrkivät etsimään voimakkaan tuloskasvun omaavia osakkeita, jolloin osakkeisiin liittyy suurempi riski. (Kullas & Myllyoja 2020, 142–143.)

Kasvusijoittajan tyypillisin sijoituskohte on kasvuyhtiöt, joiden yritystoiminta kasvaa keskimääräistä nopeammin, esimerkiksi teknologiayhtiöt. Kasvuyhtiöihin sijoittaminen on pitkäjänteistä ja voi kestää vuosia, kasvusijoittajalta vaaditaan kärsivällisyyttä. Jotta riski pysyy siedettävänä, kasvusijoittajan tulee kiinnittää erityisesti huomiota hajautukseen. (Erkkilä 2019b.) Suosituimpia kasvusijoitustyyppisiä ovat pienikokoisten yritysten osakkeet, teknologia- ja terveydenhuoltoyhtiöiden osakkeet. Kyseessä olevien sijoitusten tuotto voi parhaimmillaan moninkertaistua, mutta mahdollisuus on myös menettää koko pääoma. (Cussen 2019.)

2.2.3 Passiivinen sijoittaminen

Passiivinen sijoittaminen eli osta ja pidä-strategia, perustuu siihen, että sijoittaja pitää sijoitussalkkunsaa sisällön ennallaan riippumatta markkinatilanteiden muutoksista tai ajan kuluemisesta. Tyypillistä passiiviselle sijoittamiselle on se, että sijoitussalkun koostumus noudattaa osakkeiden sekä omaisuuslajien painoja markkinoilla. Etuna passiivisessa sijoittamisessa nähdään sen kustannustehokkuus, monet tutkimukset osoittavat, että aktiivisessa sijoittamisessa tuottojen lisäksi kasvavat myös kulut. (Järvinen & Parviainen 2012, 13–14.)

Passiivisilla sijoitusmenetelmillä pyritään välttämään kulut, joita syntyy kaupankäynnin yhteydessä. Passiivisella sijoittamisella pyritään rakentamaan vaurautta asteittain, omistamalla arvopaperin pitkällä aikavälillä, jolloin markkinat tuottavat ajan kuluessa positiivisen tuoton. Indeksirahastot toteuttavat parhaiten tehokkaan sijoitussalkun ominaisuudet. Etuna passiivisessa sijoittamisessa nähdään alhaiset palkkiot, verotehokkuus sekä yksinkertaisuus. Passiivinen sijoittaminen on myös erinomainen tapa saavuttaa onnistunut sijoitussalkun hajauttaminen. (Chen 2020b.)

2.2.4 Keskiarvostrategiat

Keskiarvostrategialla sijoittaja sijoittaa tasasummia tasaisin väliajoin, hajauttaen ajallista riskiä. Ajallisesti keskiarvostrategia sopii keskipitkän tai pitkän aikavälin sijoittajalle sekä passiiviselle sijoittajalle, joka ei koe kiinnostusta aktiiviseen markkinoiden seurantaan. (Nordnet 2017.)

Keskiarvostrategiat voidaan jakaa cost averaging -strategiaan ja value averaging -strategiaan. Cost averaging -strategian pyrkimyksenä on, että sijoittaja ostaa tasasummalla säännöllisesti samaa sijoituskohdetta. Tyypillisin sijoituskohde cost averaging -strategialle voimakkaan volatiliiteetin eli arvon vaihtelun omaavat kohteet. Strategian etuna nähdään sen yksinkertaisuus ja sitä on helppo soveltaa esimerkiksi rahastojen kuukausisäästämisen. Lisäksi etuna nähdään, että osakkeita ostetaan pääasiassa silloin kun kurssi on alhaalla ja vähemmän kun kurssi on korkealla. (Erkkilä 2018.)

Value averaging -strategiassa ostot painottuvat alhaisille kurseille eli sijoitetaan pääasiassa, kun sijoituskohteen arvo laskee. Strategian tarkoituksena on ostaa säännöllisesti summalla, jolla sijoitussalkun markkina-arvo nousee tasaisella summalla. Value averaging -strategia on vaikeampi soveltaa käytäntöön kuin cost averaging -strategia, sillä value averaging -strategia vaatii jokaiselle periodille laskettavaksi sijoitettavan panoksen. (Erkkilä 2018.)

2.3 Sijoitustavat

Sijoitustavat voidaan luokitella esimerkiksi sen mukaan, haluaako sijoittaja tehdä sijoituspäätöksensä itse ja kuinka paljon aikaa hän haluaa päätöksiensä tekemiseen käyttää. Jotkut sijoittajat haluavat tehdä kaikki päätökset sijoittamisestaan itse, eivätkä koe tarvitsevansa apua päätösten tekemiseen. (Järvinen & Parviainen 2012, 14.)

Itsenäiset sijoittajat toteuttavat kaupankäynnin itse tai käyttävät välittäjää tai meklaria, joka toteuttaa sijoittajan antaman toimeksiannon. Itsenäinen sijoitustyyli sopii passiiviseen sijoittamiseen, sillä salkkuun ei tarvitse tehdä usein muutoksia, jolloin omaisuudenhoitajalle ei tarvitse maksaa turhaan. Tästä johtuen itsenäinen sijoitustyyli sopii myös piensijoittajalle. Jos itsenäinen sijoittaja sijoittaa aktiivisesti, tulee hänen seurata aktiivisesti markkinoita ja tietää eri sijoitusinstrumenteista. (Järvinen & Parviainen 2012, 14–15.)

Konsultoivasta sijoittamisesta on kyse silloin, kun sijoittaja tekee pohjimmiltaan itse sijoituspäätökset, mutta käyttää päätöksenteon apuna omaisuudenhoitajaa, meklaria tai sijoitusasiantuntijaa. Usein meklari toteuttaa kaupat, mutta keskustelee sijoittajan kanssa sijoituspäätöksistä ja hakee vahvistuksen toimeksiannolle. Konsultoivassa sijoittamisessa sijoittaja

saa muita sijoittamisen oheispalveluita, kuten esimerkiksi veroneuvontaa ja varallisuuden likviditeetin suunnittelua. (Järvinen & Parviainen 2012, 15.)

Moni sijoittaja tukeutuu omaisuudenhoitoon, jossa omaisuudenhoitaja tai meklari tekee sijoituspäätökset sijoittajan puolesta. Sijoittajalla ei ole kiinnostusta, osaamista tai aikaa sijoittamiselle ja päätöksenteolle, jolloin sijoittaja voi ulkoistaa sen esimerkiksi pankille tai muulle sijoituspalveluyrityksen omaisuudenhoitajalle. Sijoittaja laatii sopimuksen omaisuudenhoitajan kanssa, kartoittaen sijoittajan riskiprofiilin ja muut rajoitteet, joiden mukaan omaisuudenhoitaja toimii. (Järvinen & Parviainen 2012, 15.) Omaisuudenhoitopalveluja tarjotaan varakkaille henkilöille ja niiden kulut ovat isot. Esimerkiksi OP Private Banking -varainhoitopalvelut vaativat asiakkailtaan 100 000 euron omaisuutta (OP).

2.4 Sijoittajien motiivit

Kaikella tekemisellä on pääosin jokin tarkoitus, sijoittajan on hyvä olla tietoinen omista tavoitteistaan. Motiiveja sijoittamiselle on olemassa lukematon määrä. Yksi yleisimmistä syistä sijoittamiselle on varojen säästäminen elämiseen sekä kuluttamiseen. Sijoitusvarallisuus voi olla sijoittajan ainoa tulonlähde tai ansiotulojen rinnalla ylimääräinen lisä. Kun sijoittaja sijoittaa elämistä varten on hänen riskiprofiilinsa usein riskiä karttava. Tyypillisimpiä sijoituskohteita ovat joukkovelkalainat, korkean osinkotuoton osakkeet sekä vuokratuotolliset kiinteistöt. Tällöin sijoitussalkku muodostuu yhdistelmästä, ja tarjoaa siten omaisuuslajihajautusta ja melko matalan riskitason. (Järvinen & Parviainen 2012, 33–35.)

Yksi sijoittamisen motiivi voi olla tietty suurempi hankinta, tyypillisimpiä kohteita ovat asunto, auto ja kesämökki. Sijoittaminen tiettyä suurempaa hankintaa tai useaa hankintaa varten on sijoitussuunnitelman kannalta helppo. Sijoittajalla on tällöin tiedossa säästettävä määrä sekä aikahorisontti, jolloin laskelmat on helppo tehdä. Sijoituskohdetta valittaessa sijoittajan tulee ottaa huomioon sijoitusaika ja likviditeetti, kohde tulee valita siten, että kun tavoite on saavutettu ovat sijoitukset helposti rahaksi muutettavissa. (Järvinen & Parviainen 2012, 35–36.)

Yksi yleinen sijoitusmotiivi on eläkepäivät, jolloin sijoittajan tulee arvioida milloin hän jää eläkkeelle, paljonko sijoitusvarallisuuden tulee olla minimissään ja mikä on hänen tavoite- tasonsa. Koska sijoitushorisontti on yleensä eläkesijoituksissa pitkä, riskitason määrittäminen on erityisen tärkeää. Eri riskitasot antavat sijoittajalle pitkällä aikavälillä hyvin erilaisen tuoton. Pitkän ajan säästämisessä pienilläkin asioilla on merkitystä, alkupäässä hävitty prosentin vuosituotto voi olla tuhansia euroja loppupäässä. (Järvinen & Parviainen 2012, 37–39.)

Sijoittaja ei välttämättä tiedä mitä tekisi sijoittamillaan varoillaan tai haluaa säästää pahan päivän varalle, jolloin sijoittajalla ei ole rahoille tiettyä kohdetta tai suunnitelmaa. Tämän kaltainen sijoittaminen vaikeuttaa sijoitushorisontin määrittämistä, mutta sijoitusaika on useimmiten pitkä. (Järvinen & Parviainen 2012, 39.)

Sijoittamisen syyt ja tavoitteet vaihtelevat elämäntilanteen mukaan. Finanssialan (2019) tutkimuksen mukaan suurin osa suomalaisista haluavat turvat oman taloutensa mahdollisten riskien varalta, he säästävät ja sijoittavat pahan päivän varalle, vararahoiksi. Tutkimuksen mukaan toiseksi yleisin säästämisen ja sijoittamisen motiivi on eläkeajoja varten säästäminen, useimmiten 45–64-vuotiaat. Asunnon hankintaa varten säästävät usein alle 35-vuotiaat ja kulutustavaroiden hankkimista varten alle 25-vuotiaat. (Finanssiala 2019, 18–19.)

3 Sijoitusinstrumentit

3.1 Osakkeet

Osakkeet ovat omistusosuuksia yhtiöstä. Osakkeen omistus luo sijoittajalle oikeuden osakkeelle maksettavaan tuottoon eli osinkoon. Lisäksi omistusosuus antaa sijoittajalle oikeuden osallistua yhtiökokoukseen. Osakkeisiin sijoittamalla tavoitellaan tuottoa sijoitetulle pääomalle. Sijoituskohteina osakkeet ovat likvidejä eli ne ovat helposti muutettavissa rahaksi. Osakkeilla sijoittajat käyvät kauppaa pörssissä, joka toimii yritysten markkinapaikana. Osakkeen hintaan eli osakkeiden kurssiin vaikuttavat kysyntä ja tarjonta, kurssit kuvastavat yhtiöiden tulevien tuottojen odotuksia. (Pörssisäätiö 2017, 4, 13.)

Osakesijoittaminen nähdään tuottavimpana sijoittamisen muotona. Tutkimukset osoittavat, että pitkällä aikavälillä osakkeet tuottavat paremmin kuin muut rahoitustuotteet. (Kullas & Myllyoja 2014, 104.) Indeksi on suhdeluku, joka kuvaa arvopapereiden hinnanmuutosta. Indeksi voi mitata vain hinnanmuutoksia, mutta myös tuottoa, jolloin indeksi huomioi yritysten maksamat osingot. Tunnetuin indeksi on osakeindeksi, joka kuvaa tietyn markkinan yleistä kehitystä. (Kullas & Myllyoja 2014, 70; Sijoittaja.fi 2020.) Helsingin pörssin osakkeiden tuottoa kuvaa OMX Helsinki GI-indeksi. Viimeisen 20 vuoden aikana Helsingin pörssin osakkeet ovat tuottaneet noin 6,1 % vuodessa. (Heikkilä 2019.) Osakkeen tuotto koostuu osingoista ja pitkällä aikavälillä muodostuvasta arvonnoususta eli myyntivoitosta. Osinko on yhtiön jakama voitto-osuus osakkeen omistajille. Jaettava osingon määrä ilmoitetaan yhtä osaketta kohden euroissa. (Pörssisäätiö 2017, 9.) Osakkeen arvonnousu voi muodostua yrityksen liiketoiminnan kasvusta, näin ollen yritys tekee parempaa tulosta ja yrityksellä on erinomaiset toimintanäkymät, jolloin osakkeen hinta nousee. Osakkeen arvonnousu voi myös johtua yleisestä markkinanoususta, joka syntyy hyvän taloustilanteen vuoksi. Osakkeen arvonnousu realisoituu vasta kun osake myydään. (Kullas & Myllyoja 2020, 28–29.)

Osakesijoittamisen kulut muodostuvat kaupankäyntimaksuista ja osakkeiden säilyttämisestä. Kaupankäynti kulut voivat olla kiinteä euromääräinen summa tai prosentuaalinen osuus osakekaupan kokonaisarvosta. Kaupankäyntikulujen lisäksi pankit ja pankkiiriliikkeet voivat periä palkkion arvo-osuustilin avaamisesta sekä ylläpidosta. (Pörssisäätiö 2017, 10–11.)

Sijoittajan on hyvä muistaa, että sijoittamiseen liittyy aina riski menettää sijoitettu pääoma osittain tai kokonaan. Osakesijoittamisen kaksi merkittävintä riskiä ovat: osakemarkkinoiden kehitykseen ja yksittäisen yhtiön taloudelliseen menestykseen liittyvä riski. Yrityskohmainen riski eli epäsystemaattinen riski syntyy osakkeen hinnan muutoksista, jotka aiheutuvat yrityksen taloudellisesta menestyksestä. Yksittäisen yhtiön osakekurssiin ja siten

tulonodotuksiin vaikuttavat yhtiön julkistamat tiedot. Lisäksi osakkeen hintaan vaikuttaa osakemarkkinoiden yleinen vaihtelu, systemaattinen riski eli markkinariski. Osakemarkkinoiden vaihteluista johtuviin riskeihin sijoittava voi varautua hajauttamalla varat eri omaisuuslajeihin. (Kallunki ym. 2019, 86.)

3.2 Sijoitusrahastot

Sijoitusrahasto on sijoituskohde, joka sijoittaa varat erilaisiin sijoituskohteisiin, jotka muodostavat sijoitusrahaston. Rahaston omistavat sijoittajat siinä suhteessa, jossa he ovat ostaneet rahasto-osuuksia. Sijoitusrahasto voi sijoittaa varansa vahvistetun sijoitussuunnitelman mukaisesti osakkeisiin, joukkolainoihin, rahamarkkinainstrumentteihin, muihin arvopapereihin tai käteiseen rahaan. Sijoitusrahasto voi sijoittaa myös esimerkiksi raaka-aineisiin, kiinteistöihin tai metsiin. Suomalaisten sijoitusrahastojen arvo lasketaan pääsääntöisesti jokaisena pankkipäivänä. (Kallunki ym. 2019, 116.) Sijoitusrahastojen arvo muodostuu sen omistamien sijoituskohteiden markkina-arvojen perusteella (Pörssisäätiö 2015, 5).

Rahastosijoittamisen etuna nähdään hajautus, rahastosijoittaja saa ajallisen hajautuksen lisäksi sijoitussalkkuunsa arvopapereita eri toimialoilta ja eri maanosista. Rahastosijoittaminen ei vaadi sijoittajalta suuria sijoituspäätöksiä eikä sijoittajan tarvitse seurata aktiivisesti markkinoita. Rahastosijoittaminen mahdollistaa myös sijoittamisen kohteisiin, joihin ei ole mahdollista sijoittaa suoraan. Sijoitusrahastot ovat likvidejä sijoituskohteita eli ne ovat helposti muutettavissa rahaksi. (Kullas & Myllyoja 2014, 83–84.)

Sijoitusrahastoja voidaan luokitella muun muassa niiden sijoituskohteiden ja sijoituspolitiikan mukaan. Sijoitusrahastolaki jakaa sijoitusrahastot sijoitusrahastodirektiivin mukaisiin sijoitusrahastoihin, joille laki asettaa yksilöidyt määräykset niiden toiminnasta ja vaihtoehdorahastoihin, joiden sijoitustoiminta ei ole tarkasti säänneltyä. Sijoitusrahastot jaetaan osakerahastoihin, yhdistelmärahastoihin, indeksirahastoihin, pitkän koron rahastoihin ja lyhyen koron rahastoihin, rahastojen sijoituskohteiden perusteella. (Pörssisäätiö 2015, 7.) Osakerahastot sijoittavat varat pääosin osakkeisiin. Osakerahastojen sijoituspolitiikoissa on usein merkittäviä eroja, jotkut osakerahastot voivat käydä kauppaa vain Suomessa listatuilla osakkeilla, toiset osakerahastot sijoittavat ulkomaisiin osakkeisiin. Sijoituspolitiikka voi pohjautua myös tietyn toimialan tai tietyn kokoisten yritysten osakkeisiin. Osakerahastojen tuototavoitteena on tavallisesti sijoituskohteiden mukaan valittu vertailuindeksin tuoton ylittäminen. (Kallunki ym. 2019, 122–123.)

Pitkän koron rahastot sijoittavat pääasiassa joukkolainoihin sekä muihin korkoinstrumentteihin, joiden laina-aika on yli vuosi. Korkorahastot sijoittavat varat yritysten, valtioiden sekä

muiden julkisyhteisöjen joukkovelkakirjoihin. Korkosijoituksia voidaan tehdä sekä kotimaisiin että ulkomaisiin sijoituskohteisiin. (Pörssisäätiö 2015, 7.)

Lyhyen koron rahastot sijoittavat varansa rahamarkkinavälineisiin, jotka ovat lyhytaikaisia. Sijoituskohteita voivat olla muun muassa rahamarkkinoilla kaupankäynnin kohteena olevat valtion velkasitoumukset, pankkien sijoitustodistukset sekä yritysten yritystodistukset. Lyhyen koron rahastot jaotellaan käteisrahastoihin, rahamarkkinarahastoihin ja muihin lyhyen koron rahastoihin. Korkorahastot nähdään tyypillisesti matalan riskin rahastoina. (Sijoitusrahastot.org 2020.)

Yhdistelmärahastot sijoittavat sekä korkoa tuottaviin kohteisiin että osakkeisiin, tämä mahdollistaa sijoitusten painotusten vaihtamisen markkinatilanteen mukaisesti. Yhdistelmärahastojen riski on pienempi kuin osakerahastoissa, mutta suurempi verrattuna korkorahastoihin. Rahaston vertailuindeksi määritellään tavallisesti prosenttiosuuksina sopivien korko- ja osakeindeksien mukaan. (Kallunki ym. 2019, 122.)

Indeksirahastojen varat sijoitetaan rahastoyhtiön valitseman indeksin kuuluviin osakkeisiin. Indeksirahasto ostaa osakkeita samassa suhteessa kuin niiden paino on valitussa indeksissä. Sijoituspolitiikkana indeksirahastot seuraavat valitun indeksin rakennetta, rahaston tulisi siis tuottaa kohdeindeksin verran. (Pörssisäätiö 2015, 8–9.)

ETF-sijoitusrahastot ovat rahastoja, jotka ovat noteerattu pörssissä, niillä käydään kauppaa kuten osakkeilla. Suurin osa ETF-rahastoista ovat indeksirahastoja, jolloin niiden tuotto vastaa kohdeindeksin tuottoa vähennettynä rahaston kuluilla. ETF-rahastot voivat olla sijoitusrahastodirektiivin mukaisia UCITS-rahastoja, joita sitovat samanlaiset sijoitusrajoitukset kuin muitakin UCITS-rahastoja. ETF-rahastojen sijoituspolitiikka määritellään rahaston säännöissä, joten eri rahastojen sijoituspolitiikka sekä riskit voivat poiketa toisistaan. (Kallunki ym. 2019, 123.)

Edeltävien rahastojen lisäksi on olemassa rahasto-osuusrahastoja, jotka sijoittavat varansa muihin sijoitusrahastoihin, tämän takia rahasto-osuusrahastojen riski on pienempi verrattessa tavalliseen sijoitusrahastoon. On olemassa myös vipurahastoja, jotka ovat erikoissijoitusrahastoja. Erikoissijoitusrahasto on rahasto, joka voi poiketa sijoitusrahastolain laattimista sijoitusrajoituksista. Tavallisen rahaston tulee sijoittaa useaan eri kohteeseen, mutta erikoissijoitusrahasto voi sijoittaa vain yhteen kohteeseen. Vipurahastot käyttävät sijoitus-toiminnassaan johdannaisia tavoitellakseen parempaa tuottoa sekä suojatakseen salkkua. Edellä mainittujen lisäksi sijoitusrahastoja ovat absoluuttisen tuoton rahastoja eli hedge fund -rahastot, joiden sijoituspolitiikka perustuu aktiiviseen sijoittamiseen. (Pörssisäätiö 2015, 9; Kallunki ym. 2019, 123–124.)

Sijoitusrahastoista rahastoyhtiö perii merkintä-, lunastus- ja hallinnointikuluja. Merkintäpalkkio peritään sijoittajalta ostaessa rahasto-osuutta. Merkintäpalkkion määrä riippuu sijoitettavan summan suuruudesta, palkkion määrä vaihtelee 0–3 % välillä osuuden arvosta. Lunastuspalkkio maksetaan, kun rahasto-osuutta lunastetaan, lunastuspalkkio on usein 0–2 % osuuden arvosta. Kaikissa rahastoissa ei peritä merkintä- ja lunastuspalkkioita. Hallinnointikulut peritään salkun hoidosta sekä rahaston hallinnasta, hallinnointikulut peritään usein prosenttiosuutena rahaston varoista. Korkorahastot ovat tavallisesti kuluiltaan pienempiä kuin osakerahastot. Erikoissijoitusrahastot ovat kalleimpia rahastoja, sillä niiden palkkiorakenne voi olla tuottosidonnainen eli kun rahaston tuotto ylittää sovitun rajan, voidaan siitä periä palkkio. (Kullas & Myllyoja 2014, 94–95.)

Sijoitusrahastojen riskit pohjautuvat rahaston sijoituskohteiden riskeihin. Rahasto-osuuteen kuuluvaa riskiä mitataan keskihajonnalla eli rahasto-osuuden arvon keskimääräisellä vaihtelevuudella. Keskimääräistä heilahtelua kuvataan nimityksellä volatiliteetti. Osakerahastoihin kohdistuvat osakemarkkinoiden riskit ja korkorahastoihin korkomarkkinoiden riskit. Hajautus nähdään rahastosijoittamisen etuna, sillä onnistuneet sijoitukset hyvittävät mahdolliset epäonnistuneet sijoitukset. (Pörssisäätiö 2015, 11; Bergman 2020.) Valuuttariski kohdistuu Euroalueen ulkopuolelle tehtäviin sijoituksiin, joka toteutuu, kun valuuttakurssien muutokset pienentävät osakkeiden tuottoja. (Kullas & Myllyoja 2014, 68). Korkorahastoihin liittyvät korkotason muutoksia koskeva riski. Esimerkiksi riski joukkolainan liikkeeseenlaskijan maksukyvyistä. Korkosijoitusrahaston tuotto- ja hintariskiä mitataan duraatiolla, joka kuvaa myös rahasto-osuuden herkkyyttä korkotason muutoksille. Rahaston korkoriski on suuri, kun duraatiokin on suuri. (Bergman 2020.)

3.3 Kiinteistörahastot

Kiinteistörahastot ovat vaihtoehto suoralle asuntosijoittamiselle, jos asuntosijoittaminen tuntuu vaikealta. Kiinteistörahastot ovat helppo tapa sijoittaa kiinteistöihin. Monet pankit tarjoavat erilaisia sijoitusrahastoja. (Kullas & Myllyoja 2014, 173–174.)

OP-Vuokratuotto on erikoissijoitusrahasto, joka hajauttaa sijoitukset asuntoihin, kiinteistöihin sekä niiden rakentamiseen. Rahaston sijoitukset keskittyvät kasvukeskuksiin. Asunto-rahastot tavoittelevat vakaata tuottoa, OP-Vuokratuotto pyrkii saamaan tuottoa omistamiensa asuntojen vuokratuloista. OP-Vuokratuotto sopii sijoittajalle, joka tavoittelee pitkällä aikavälillä vakaata tuottoa. Rahasto maksaa vuosittain tuotto-osuutta 75 % realisoituneesta nettotuloksesta osuudenomistajille. OP-Vuokratuotto perii 2 % merkintäpalkkion sekä lunastuspalkkion 1–5 %, jonka suuruus vaihtelee omistusajan mukaan. (OP.)

Ålandsbankenin asuntorahasto on erikoissijoitusrahasto, joka sijoittaa uusiin vuokra-asuntoihin pääasiassa pääkaupunkiseudulla. Rahaston arvonkehitys muodostuu vuokraustoiminnan tuotosta ja mahdollisesta arvonkehityksestä. Asuntorahaston pitkän aikavälin tuotto-odotus on noin 4–6 %. Rahasto maksaa vuosittain tuotto-osuuden 75 % vuokraustoiminnan ja realisoituneiden myyntivoittojen nettotuloksesta. Asuntorahaston merkintäpalkkio 2,0 % ja lunastuspalkkio 1–4 %, joka vaihtelee sijoitusajan mukaan. (Ålandsbanken.)

S-Pankin S-Asuntorahasto sijoittaa pieniin vuokra-asuntoihin, jotka sijaitsevat Suomessa kasvukeskuksissa. Rahasto sopii sijoittajalle, joka tavoittelee tasaista tuottoa. S-Asuntorahasto maksaa vuosittain tuottoa vähintään 75 % realisoituneesta nettotuloksesta. S-Asuntorahastoon kuuluu kiinteä hallinnointipalkkio 1,9 % ja merkintäpalkkio 2,0 %. Rahaston lunastuspalkkio riippuu sijoitusajasta ja on 1–4 %. (S-Pankki.)

Ovaro Kiinteistösijoitus on Suomen ensimmäinen ja toistaiseksi ainoa pörssinoteerattu asuntorahastoyhtiö, joka tunnettiin vuoteen 2018 asti nimellä Orava Asuntorahasto. Ovaro on REIT-kiinteistörahasto, joka pyrkii jakamaan osinkoa neljä kertaa vuodessa. REIT eli Real Estate Investment Trust on Yhdysvalloissa luotu kiinteistösijoittamisen muoto. REIT on verovapaa osakeyhtiö, jonka tuloista vähintään 80 % tulee muodostua sen omistamien kiinteistöjen vuokrista. Ovaro tuottotavoite on 7–10 % vuodessa. Minimisijoitus Ovaron rahastoon on yksi osake, jonka hinta vaihtelee. Pörssinoteerattu kiinteistörahasto toimii samalla tavalla kuin osake, jonka voi ostaa ja myydä päivittäin. (Kullas & Myllyoja 2014, 173–174; Ovaro Kiinteistösijoitus 2020.)

Tavanomaiset kiinteistörahastot ovat kommandiittiyhtiömuotoisia rahastoja, kohderyhmänä ovat instituutiosijoittajat sekä varakkaat yksityissijoittajat. Perinteisissä kiinteistörahastoissa minimisijoitus on usein 50 000 euroa tai enemmän, ja ne maksavat osinkoa kerran vuodessa. Rahastoja voidaan ostaa ja myydä muutaman kerran vuodessa, jolloin ne ovat auki. Kiinteistörahastoissa voi olla myös ennalta määritelty koko, jonka täytyessä rahasto ei ota vastaan uusia sijoittajia. (Kullas & Myllyoja 2014, 173–174.)

Kiinteistörahastojen kulut vaihtelevat rahaston rakenteen mukaan, kulut muodostuvat merkintä-, hallinto- ja lunastuspalkkioista. Kokonaiskulut ovat usein noin 3–4 %. Tuotto-odotus kiinteistörahastoissa on huomattavasti pienempi verrattuna osakerahastoihin, todennäköisempää saada parempi tuotto on sijoittamalla suoraan asuntoon kuin sijoittamalla kiinteistörahastoon. (Kullas & Myllyoja 2014, 174.)

3.4 Metsärahasotot

Metsärahasotot ovat helppo tapa omistaa metsää, ne ovat yleistyneet huomattavasti viime vuosina. Metsärahasotot soveltuvat sijoittajalle, joka hakee vakaata tuottoa. Metsäsijoitusten tuotto ei seuraa yleistä talouskehitystä, jonka vuoksi se on hyvä tapa hajauttaa perinteistä sijoitussalkkua. Puun ja metsämaan hinta kehittyy vakaasti samassa tahdissa inflaation kanssa. Metsärahasotot sopivat pitkäjänteiselle sijoittajalle, sillä niiden sijoitusaika on usein vähintään viisi vuotta. (Huuskonen 2020.)

Metsärahasotosten tuotto perustuu puuston kasvuun sekä puunvarannon arvonmuutoksiin. Ensisijaisesti rahastosten tuotto muodostuu puun myynnistä. Tuottoa saadaan myös jalostamalla, palstoittamalla ja kaavoittamalla metsäkiinteistöjä sekä hyödyntämällä kiinteistöjen maa-aineksia. Metsärahasotot nähdään matalariskisenä sijoitusvaihtoehtona ja niissä on korkomarkkinoita korkeampi tuotto-odotus. (Erkkilä 2019c; OP.)

3.5 Joukkovelkakirjat

Joukkovelkakirjalainat ovat valtioiden, yritysten tai muiden julkisyhteisöjen liikkeelle laskemia velkakirjoja. Velkakirjat ovat pitkäaikaisia rahoitusinstrumentteja, juoksuajaltaan velkakirjat ovat liikkeellelaskuhetkellä vuoden tai enemmän. Suomessa joukkovelkakirjoista käytetään termiä joukkolaina ja englanninkielistä bond-termiä. Sijoittajan ostaessa joukkovelkakirjaa, hän lainaa rahaa pankille tai valtiolle. (Kallunki ym. 2019, 66–67.) Joukkolainojen laina-ajat voivat olla muutamasta vuodesta kymmeneen vuosiin. (Pörssisäätiö 2014, 10–12.)

Emissiokurssille maksetaan kuponkikorko eli nimelliskorko. Joukkolainojen tuotto muodostuu korosta ja mahdollisesta myyntivoitosta tai -tappiosta, tuotto voi olla myös sidottu osakeindeksiin tai tietyn osakkeen arvonkehitykseen. (Kullas & Myllyoja 2011, 141–142.) Valtion liikkeelle laskemia joukkolainoja pidetään riskittöminä pääoman takaisinmaksun suhteen. Muiden liikkeelle laskemien joukkolainojen takaisinmaksu ei ole varmaa, joten sijoittavat vaativat kyseisiltä joukkolainoilta korkeampaa tuottoa. Joukkolainan tuottovaatimukseen vaikuttaa myös lainan oikeudellinen asema eli lainan takaisinmaksuajan etuoikeusjärjestys liikkeelle laskijan maksukyvyttömyystilanteessa. (Kallunki ym. 2019, 66–67.)

Joukkolainojen suurin riski on luottoriski eli epävarmuus lainan takaisinmaksusta, riskipitoisimpia joukkolainoja ovat yritysten liikkeelle laskemat lainat. Luottoriski huomioon ottaen turvallisia sijoituskohteita ovat hyvän luottoluokituksen omaavien valtioiden omassa valuutassa liikkeeseen laskemat joukkolainat. Joukkolainoihin liittyy luottoriskin lisäksi korko- ja inflaatoriski. (Pörssisäätiö 2014, 14–15.)

4 Naiset ja sijoittaminen

4.1 Naisten talouden hallinta

Naisilla ja miehillä on täysin samat mahdollisuudet säästämiseen ja sijoittamiseen, kuitenkin naisten osaaminen talousasioissa on keskimäärin heikompaa kuin miehillä. Naiset tekevät kuitenkin usein kotitalouksien tärkeimmät päätökset (Selosmaa 2017, 11, 82). Naisia leimaa tietämättömyys raha-asioista iästä riippumatta, naiset ovat usein altavastaajia niin perheen kuin yhteiskunnan talousasioissa (Kullas & Myllyoja 2014, 9).

Moni nainen ei osaa käyttää rahaa itsenäisesti tai miettiä kulutustaan sekä vaurastumista. Naiset arvostavat niin kuluttajina kuin sijoittajinakin eettisyyttä, kestäväää kehitystä ja ekologisuutta. Jos nainen on tietämätön raha-asioissa, kokee nainen olevansa kelpaamaton. Raha on kuitenkin yksi naisen elämän peruspilareista. (Simonen 2008, 9, 24.)

Viime vuosina naisten talousasioista on aktivoitunut puhumaan aiempaa enemmän. Naisille järjestetään tilaisuuksia, joissa käsitellään talousasioita eri näkökulmista, lisäksi sosiaalisessa mediassa on paljon erilaisia naisille suunnattuja sijoittamisen ja vaurastumisen ryhmiä. (Mikkonen 2020.)

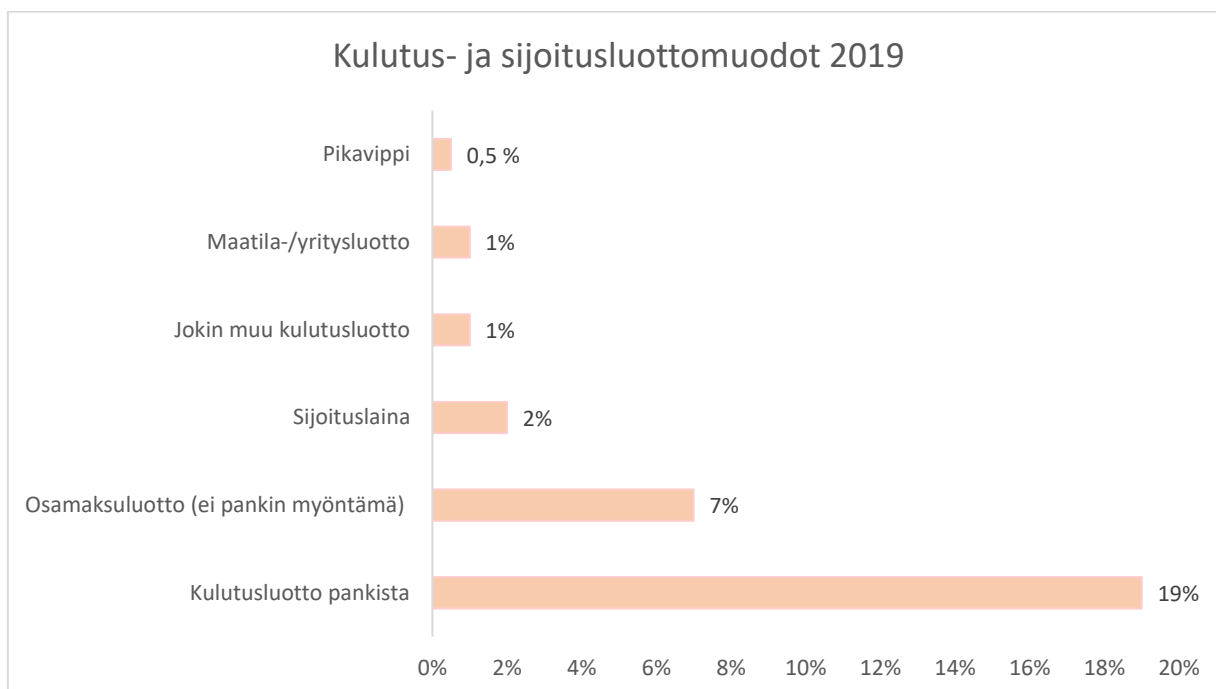
Suomalaisten naisten aktiivisuus työmarkkinoilla on EU:n korkeimpia, puolet Suomen työvoimasta on naisia eli naisten työllisyysaste on samalla tasolla miesten kanssa. Kansainvälisesti verrattuna suomalaisnaiset ovat taloudellisesti poikkeuksellisen itsenäisiä. Suomalaisnaisen taloudella itsenäisyydellä tarkoitetaan naiset tahtoa huolehtia menojen omasta osuudesta tasapuolisesti. Naisten talouteen suurin vaikuttava tekijä on perheen perustaminen, naiset pitävät lähes kaikki perhevapaat ja jäävät kotiin lasten kanssa useammaksi vuodeksi, mikä heikentää naisten taloutta. (Kullas & Myllyoja 2011, 29–30, 86.)

Yleinen ansiotaso on noussut tasaisesti niin naisilla kuin miehillä. Naisten kuukausittaiset keskiansiot ovat kuitenkin matalammat kuin miesten. Vuonna 2019 naisten keskiansio kuukaudessa on ollut noin 3 200 euroa, miesten vastaava luku oli noin 3 800 euroa. Naiset sijoittuvat useammin alempiin tuloluokkiin kuin miehet, sukupuolet sijoittuvat eri tuloluokkiin epätasaisesti. (Tilastokeskus 2020.)

Naisten eliniänodote on keskimäärin miehiä suurempi, mikä tarkoittaa korkeampia eläkekuuluja. Naisten ansaitessa vähemmän kuin miehet, on naisilla taipumus kerätä vähemmän säästöjä eläkettä varten. Näin ollen naiset kokevat epävarmuutta koskien varojen riittämistä eläkkeellä. (Bodnar 2017.) Omien säästöjen hankkiminen ennen eläkeikää on kannattavaa, säästöjen avulla pystyy itse vaikuttamaan vaihtoehtoihin eläkkeellä (Kullas & Myllyoja 2011, 78).

Vaikka isolla osalla suomalaisista menot ovat pienemmät kuin tulot, suomalaiset velkaantuvat silti. Velkaantumisasteella tarkoitetaan luottojen suhdetta kotitalouksien käytettävissä oleviin tuloihin. Kotitalouksien velkaantumisaste on noussut huomattavasti 1997 vuodesta lähtien. Vuonna 2019 kotitalouksien velkaantumisaste oli 129,1 %. (Findikaattori 2020.)

Finanssialan (2019) tutkimuksen mukaan noin joka neljännellä suomalaisella on tällä hetkellä jokin kulutusluotto. Tavallisimmin kulutusluottoja on 34–54-vuotiailla suomalaisilla. Kuvio 1. nähdään, että vuoden 2019 yleisin kulutusluottomuoto on pankista otettu kulutusluotto. Toinen tavallisin kulutusluottomuoto on muun kuin pankin myöntämä osamaksuluotto, jonka osuus kulutus- ja sijoitusluottomuodoista oli 7 % vuonna 2019. Sijoituslainojen osuus vuonna 2019 oli noin 2 %, sijoitusluottoja on usein yrittäjillä sekä ylemmillä toimihenkilöillä. (Finanssiala 2019, 24–25.)

Kuvio 1. Kulutus- ja sijoitusluottomuodot 2019 (mukailtu Finanssiala 2019)

Viimeisten kymmenen vuoden aikana ulosottovelallisten määrä on ollut jatkuvassa kasvussa. Vuodesta 2008 vuoteen 2018 velallisten määrä on noussut noin 15 %. Sukupuolten välinen ero ulosottoveloissa on tasaantunut, naisten velkamäärä on kuitenkin kasvanut. Vuonna 2018 Suomen ulosottovelallisista 39 % olivat naisia. Velallisia on eniten 25–54-vuotiaassa väestössä. (Lipasti 2019.)

Säästäminen on osa oman talouden suunnittelua, ja se on mahdollista, kun kaikkia tuloja ei kuluteta. Säästäminen on sijoittamista, kun säästäminen on tavoitteellista ja sen tarkoituksena on tuottaa. (Pesonen 2013, 11.) Finanssialan (2019) tutkimuksen mukaan yli puolet suomalaisista suunnittelevat omaa talouttaan korkeintaan puoleksi vuodeksi kerrallaan.

Talouden suunnitteluun vaikuttavat ikä ja elämäntilanne, esimerkiksi useammin 35–64-vuotiaat suunnittelevat talouttaan vähintään kolmeksi vuodeksi. Alle 25-vuotiasta suurin osa suunnittelee talouttaan vain kuukaudeksi kerrallaan, heidän osuutensa on kasvanut vuodesta 2017. (Finanssiala 2019, 9.)

Yleisesti suomalaisten kiinnostus omaa taloutta kohtaan on heikkoa, ja suomalaiset saattava usein miettiä enemmän rahan käyttämistä kuin säästämistä. Säästämisen aloittaminen ei ole yksinkertaista ja säästäminen vaatii pitkäjänteisyyttä sekä kärsivällisyyttä. Arjen kiireet voivat hankaloittaa omaan talouteen paneutumista, jolloin oman varallisuuden sijoittaminen on haastavaa. (Pesonen 2013, 10–11.)

COVID-19-pandemia on muuttanut suomalaisten taloudellista käyttäytymistä. Viimeisen vuoden aikana suomalaisten säästäminen on kasvanut nopeasti, vuoden 2020 toisella neljänneksellä suomalaisten kotitalouksien säästämisaste nousi lähes 10 %:iin. Aiempina vuosina säästämisaste on ollut pitkään negatiivinen. Säästämisasteen nousu kertoo, että kotitalouksien tuloista jää enemmän rahaa kuin ennen, kotitaloudet eivät siis kuluta kaikkia tulojaan. (Säästöpankki 2020.)

Keväällä 2020 COVID-19-pandemia laski kuluttajien luottamusta talouteen, jonka seurauksena kuluttaminen väheni merkittävästi pandemian alkuvaiheessa. Puolikestävien tavaroiden sekä palveluiden kulutus oli heikkoa, mutta lyhytikäisten tavaroiden kulutus sen sijaan kasvoi läpi vuoden 2020. (Tilastokeskus 2021.)

Euroopan keskuspankin (2020) analyysin mukaan kotitalouksien säästöjen kasvun voidaan nähdä selittyvän kahdella tekijällä. Pandemian seurauksena asetetut rajoitukset ovat aiheuttaneet kotitalouksien tahattoman säästämisen, sillä rajoitusten vuoksi kotitaloudet eivät ole voineet kuluttaa aiempaan tapansa. Pandemia on voinut myös aiheuttaa epävarmuutta tuloista ja se on voinut myös lisätä työttömyyden riskiä, tämän vuoksi kotitaloudet ovat halunneet varautua epävarmuuteen säästämällä.

4.2 Naiset sijoittajina

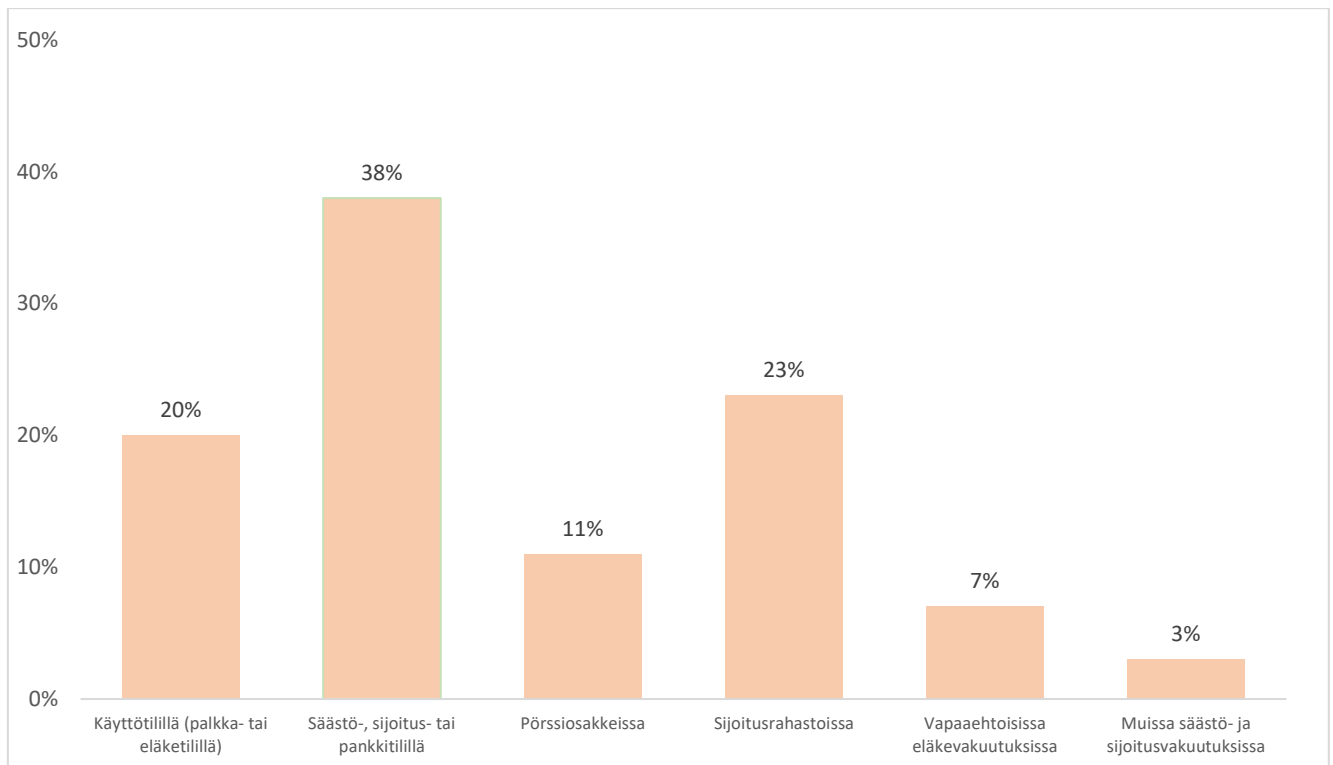
Monet naiset arkailevat raha-asioihin tarttumista ja naisille sijoittaminen voi olla hyvinkin vierasta. Naiset ovat kuitenkin luontaisesti hyviä pitkänaikavälin sijoittajia, sillä naiset osaa arvioida omaa riskinsietokykyään, ottavat riskejä maltillisesti ja ovat valmiita sijoittamaan varansa pitkäksi ajaksi. Sijoittajina naiset nähdään turvallisuuden hakuisina sekä riskejä karttavina ja ovat tyytyväisiä pieniinkin voittoihin. Naisten sijoittamisessa korostuu varovaisuus, jonka voidaan nähdä johtuvan epävarmuudesta ja kokemuksen puutteesta. (Kullas & Myllyoja 2011, 93–98.)

Naisilla nähdään olevan erilainen ja jopa arvokas lähestymistapa sijoittamiseen. Lukuisat tutkimukset ovat osoittaneet, että naiset ovat miehiä taipuvaisempia tekemään tutkimusta ennen sijoituspäätöksien tekemistä, käyvät kauppaa harvemmin ja pysyvät rauhallisempina markkinoiden vaihteluiden aikana. Naiset pystyvät myös luomaan hyvän sijoitusstrategian, koska naiset tekevät noin 70 % kotitalouksien hankinnoista. (Kristof 2017.)

Viime vuosina naisten kiinnostuksen sijoittamiseen nähdään kasvaneen merkittävästi ja sen nähdään kasvavan edelleen. Yhtenä syynä kiinnostuksen kasvamiseen voidaan nähdä se, että sijoittamisesta ja oman talouden turvaamisesta puhutaan enemmän kuin aiemmin, naisten talousaiheet yhteisöt ovat innostaneet naisia sijoittamaan. Ryhmissä jaetaan esimerkiksi oppia ja vertaistukea. Sijoitusinnostuksen taustalla näkyvät myös yhteiskunnalliset ilmiöt, esimerkiksi innostus hyvinvoinnista. Fyysisen hyvinvoinnin lisäksi taloudellista hyvinvointia arvostetaan yhä enemmän, taloudellinen hyvinvointi on osa kokonaisvaltaista hyvinvointia. (S-Pankki 2018; Remes 2020.)

Naiset ovat erityisen kiinnostuneita säästämistä osakkeisiin ja rahastoihin, osakemarkkinoille sijoittaminen tuo taloudellista turvaa niin itselle kuin perheelle (Erkkilä 2019). Isot trendit ja muutokset taloudessa heijastuvat naisten sijoittamiseen. Talouden muutokset tuovat turvallisuuden hakuisuutta sekä luovat keskustelua vaurastumisesta, mikä näkyy sijoituskäyttäytymisessä. Vuoden 2020 aikana 20–34-vuotiaista naisista 22 % lisäsi rahasto-merkintöjä, rahastosijoittaminen kasvoi myös 35–50-vuotiaiden naisten keskuudessa. (OP Media 2020.)

Kuviosta 2. nähdään, että suurin osa naisista säästivät vuonna 2019 säästö- tai sijoitustilille, toiseksi suurin sijoituskohte tutkimuksen mukaan olivat sijoitusrahastot. Pörssiosakkeiden suosio kyselyyn vastanneiden naisten keskuudessa ei ollut yhtä suuressa suosiossa kuin rahasto- sekä tilisäästäminen. Kuviossa on huomioitu vain finanssisijoitukset. (Finanssiala 2019, 14.)

Kuvio 2. Naiset säästäjinä ja sijoittajina (mukailtu Finanssiala 2019)

Naiset sijoittavat eniten tuttuihin suuryrityksiin ja sijoittavat miehiä vähemmän pieniin ja pörssiin juuri listautuneisiin yhtiöihin, esimerkiksi Marimekkoon ja Stockmanniin. Osakeosastoissa naiset suosivat tunnettuja ja vastuullisia yhtiöitä. Ennen ostopäätöksen tekemistä naiset pyrkivät tutustumaan yhtiöön miehiä tarkemmin. Monet tutkimukset osoittavat, että naissijoittajat ovat menestyneet keskimääräisesti miehiä paremmin, minkä nähdään johtuvan naisten pitkäjänteisyydestä. Naiset pitävät osakkeita pitkään sijoitussalkuissaan. (Remes 2020.)

Suurin ero sukupuolten välillä sijoittamisessa nähdään sijoitussalkun arvossa, mikä on miehillä suurempi. Naiset sijoittavat miehiin verrattuna harvemmin sekä vähemmän. Koska miehet käyvät kauppaa naisia useammin, syövät kaupankäyntikulut osan sijoitussalkun arvosta. (Remes 2020). Nordnetin (2019) tutkimuksen mukaan naiset välttävät suurta riskiä sijoituksissaan, mutta naisten sijoitukset tuottavat silti miesten sijoituksia paremmin. 28 % naisista oli valmiita ottamaan enemmän riskiä saavuttaakseen paremman tuoton, vastavasti miehillä kyseinen luku oli 45 %, ero riskinotossa on suuri. Naisten sijoittamisessa korostuu varovaisuus, miehet ovat huomattavasti tuottohakisempia. Tutkimuksen mukaan naisasiakkaan salkku tuotti yli neljä prosenttiyksikköä paremmin kuin vastaavan miesasiakkaan sijoitussalkku. (Erkkilä 2019a; OP Media 2020.)

Kolme yleisintä syytä, miksi naiset jättävät sijoittamatta ovat itsevarmuuden puute, naisen perinteinen rooli sekä sijoittamisen vaikeus. Itsevarmuuden puute ja ajatus sijoittamisen

vaikkeudesta johtuvat yleisimmin tiedonpuutteesta, markkinat voivat tuntua pelottavalta paikalta, jossa tavallinen ihminen tulee huijatuksi. Lisäksi naiset eivät yleensä koe tuntevansa sijoitusinstrumentteja riittävän hyvin, jotta voisivat luotettavasti niihin sijoittaa. Epävarmuuden sietäminen kuuluu sijoittamiseen, kukaan ei voi tietää, koska pörssin seuraava nousu tai lasku alkaa. (Kullas & Myllyoja 2011, 93–94; Mähkä & Lehtipuu 2019.)

Vastuullisuus on nouseva trendi sijoittamisessa, sijoittamisessa painotetaan yhä enemmän vastuullisuutta sekä tarkastellaan kehitystä pitkällä aikavälillä. Tutkimukset osoittavat, että varsinkin naiset pitävät sijoituskohdetta valittaessa yrityksen vastuullisuutta tärkeimpänä kriteerinä. Naisten nähdään kantavan ilmastonmuutoksesta eniten huolta, mikä heijastuu naisten sijoittamiseen. Naiset ovat myös halukkaampia muuttamaan toimintatapoja ja ottamaan aktiivisesti vastuuta ilmastonmuutoksesta. Monet naiset ovat erityisen kiinnostuneita sijoittamaan esimerkiksi terveys- ja ympäristöalan teknologiayrityksiin. Vastuullinen sijoittaminen ei tarkoita sitä, että naiset hyväksyisivät sijoitusten huonon tuoton, naissijoittajat haluavat sijoitustensa arvon kasvavan ja ajattelevat sitä monipuolisemmasta näkökulmasta kuin miehet. (Nordea Funds 2018; Malinen 2020)

Vastuullinen sijoittaja huomioi yrityksen energiatehokkuuden, ihmisoikeuksien sekä hyvän henkilöstöpolitiikan noudattamisen ja hyvän hallinnointitavan. Sijoittajien vastuullisuusinto näkyy osakkeiden arvostuksissa, esimerkiksi energiayhtiöiden osakkeet, jotka ovat usein vakaita arvo-osakkeita, ovat joutuneet ammattisijoittajien myyntikohteeksi. Vastuullisuustrendin ei nähdä katoavan vaan voimistuvan entisestään. (Kullas & Myllyoja 2020, 213–214, 224.)

Yksi syy, miksi suomalaiset sijoittavat vähän, on haluttomuus ottaa riskiä. Riskiä tulee kuitenkin oppia sietämään ja ymmärtämään, tämän oppii vain sijoittamalla. Sijoitustappio tuntuu sijoittajasta kaksi kertaa ikävämpänä kuin vastaava voitto, sijoittaminen on suurilta osin tunnetta. Monilla saattaa olla enemmän riskinsietokykyä kuin ymmärtävät. (Kullas & Myllyoja 2020, 98, 101.) Naiset sijoittavat usein pitkälle aikavälille minimoidakseen mahdolliset riskit. Elämän vastuut heijastuvat naisten sijoituspäätöksiin etenkin riskinottohalukkuuteen, sillä varoja halutaan säästää esimerkiksi taloa, perhettä ja eläkesäästöjä varten. (Scorgie 2014, 101, 105.)

Etenkin naisten keskuudessa erilaiset tavat oppia sijoittamisesta ovat nousseet suosioon. Sijoittaja voi seurata viestintää sijoittamisen eri osa-alueista sosiaalisessa mediassa olevien sijoitusyhteisöjen avulla. Sijoitusyhteisöjä on esimerkiksi Facebookissa ja Instagramissa. Yhteisöt kannustavat ihmisiä keskustelemaan sijoittamisesta ja aloittamaan sijoittamisen. Lisäksi yhteisöt voivat tarjota jäsenilleen henkilökohtaista ja online-koulutusta, yhteisöissä voi jakaa omia kokemuksiaan sijoittamisesta ja säästämisestä. (Stewart 2020.)

Suomessa yksi tunnetuimmista sijoitusyhteistöistä on Mimmit sijoittaa, jonka tarkoituksena on puhua rahasta, sijoittamisesta ja säästämisestä sekä tehdä kyseisistä asioista ymmärrettäviä ja kiinnostavia. Isona trendinä on noussut erilaiset verkkokurssit sijoittamisesta. (Mimmit sijoittaa.) Mimmit sijoittaa-yhteisön suosio perustuu pitkälti siihen, että yhteisön perustajat ovat samaistuttavia ja helposti lähestyttäviä. Yhteisön perustajat puhuvat rohkeasti sijoitussummistaan, joihin nuorten naisten on helppo samaistua. (Niskakangas 2020.)

5 Kysely- ja haastattelututkimuksen toteutus

5.1 Tutkimuskysymykset

Tässä opinnäytetyössä tarkoituksena oli saada selville, mitkä tekijät saavat naiset sijoittamaan arvopapereihin. Naisten keskuudessa sijoittaminen on noussut viime vuosina isoksi trendiksi, tämän vuoksi opinnäytetyössä perehdyttiin lisäksi myös siihen, mistä naiset hankkivat tietoa sijoittamisesta ja miten naiset valitsevat sijoituskohteet.

Naisten sijoittamista on tutkittu Suomessa vähän, minkä vuoksi opinnäytetyössä haluttiin perehtyä kyseiseen aiheeseen. Aihetta on tutkittava enemmän, jotta kyseisestä aiheesta voidaan saada yleistettävä kuva.

Tutkimuskysymyksiksi muodostuivat:

- 1 Mitkä tekijät saavat naiset sijoittamaan arvopapereihin?
 - 1.1 Miten naiset valitsevat sijoituskohteet?
 - 1.2 Mistä naiset hankkivat tietoa sijoittamisesta?

5.2 Tutkimusmenetelmänä triangulaatio

Tämän työn tutkimusmenetelmäksi valikoitui triangulaatio tutkimusmenetelmä. Menetelmätriangulaatiolla eli useamman tutkimusmetodin yhdistämisellä samassa tutkimuksessa voidaan saada laajempi kuva tutkimuskohteesta. Tutkimuksessa voidaan yhdistää laadullinen ja määrällinen tutkimusmenetelmä. Triangulaatio tutkimusmenetelmän avulla voidaan lisätä tutkimuksen luotettavuutta sekä tarkastella tutkittavaa ilmiötä kokonaisvaltaisemmin. Tutkimustuloksia voidaan pitää luotettavina, kun eri lähestymistavat antavat samanlaiset tutkimustulokset. (Eskola & Suoranta 1998, 68–69; Kananen 2010, 72–73.)

Tässä työssä käytettiin kvantitatiivista ja kvalitatiivista tutkimusmenetelmää, jotta ilmiöstä saataisiin yksityiskohtaisempaa tietoa. Tutkimuksessa voidaan käyttää molempia tutkimusmenetelmiä onnistuneesti yhdessä, jolloin tutkimusmenetelmät täydentävät toisiaan. Määrällisen eli kvantitatiivisen tutkimuksen avulla selvitetään lukumääriin ja prosenttiosuuksiin liittyviä kysymyksiä, tarkoituksena selvittää tutkittavassa ilmiössä tapahtuneita muutoksia. Kvantitatiivisella tutkimusmenetelmällä saadaan usein kartoitettua olemassa olevaa tilannetta, mutta asioiden syitä ei pystytä selvittämään riittävästi. (Heikkilä 2014, 15–16.)

Laadullisen eli kvalitatiivisen tutkimuksen avulla asioiden syille saadaan tarkempaa tietoa, määrällisen tutkimuksen kuvaillessa olemassa olevaa tilannetta. Tutkimukseen soveltuu laadullinen tutkimus silloin, kun ollaan kiinnostuneita enemmän tapahtumien yksityiskohtaisesta rakenteista kuin niiden yleisemmästä jakaantumisesta (Metsämuuronen 2003, 162,

167). Kvalitatiivisessa tutkimuksessa lähtökohtana ei ole teorian testaaminen vaan aineiston monitahoinen ja yksityiskohtainen tarkastelu (Hirsjärvi ym. 2009, 164).

5.3 Tutkimuksen aineisto

Aineisto tähän tutkielmaan kerättiin kyselytutkimuksella sekä puolistrukturoituina haastatteluina kyselystä esille nousseista kysymyksistä. Kyselytutkimus toteutettiin sähköisenä kyselynä 11.–12.2.2021 kello 19.40–9.40. Kysely julkaistiin Facebookin Vauras nainen -keskusteluryhmässä, jossa kyselyn toteutushetkellä jäseniä oli noin 67 000. Kysely oli onnistunut, sillä vastauksia kertyi yhteensä 165 kappaletta. Tavoitteena oli saada 100 vastausta.

Kyselylomakkeella, liite 1, oli 18 kysymystä, jotka olivat monivalintakysymyksiä sekä avoimia kysymyksiä. Kysymykset 1–4 olivat demografisia kysymyksiä, joiden avulla kartoitettiin kyselyyn vastaajien taustatietoja. Kysymys 5 varmisti, että kyselyyn vastaajat sijoittavat tällä hetkellä arvopapereihin. Kyselyn julkaisun yhteydessä oli saatekirje, jossa pyydettiin vain arvopapereihin sijoittavia naisia vastaamaan kyselyyn. Yksi kyselyyn vastaajista vastasi kyseiseen kysymykseen kielteisesti ja hänen vastauksensa suodatettiin tulosten käsittelystä pois.

Kysymykset 6.–18. käsittelivät naisten arvopaperisijoittamista ja sijoitustottumuksia. Kyselylomakkeella osa kysymyksistä oli strukturoituja kysymyksiä, joissa oli valmiina vastausvaihtoehdot. Osa kysymyksistä oli sekamuotoisia kysymyksiä, osa vastausvaihtoehdoista oli annettu valmiiksi ja vastausvaihtoehtojen lopussa oli avoin kysymys. Kyselylomakkeella kysymykset 7. ja 18. olivat avoimia kysymyksiä, joiden avulla työhön voidaan saada uusia näkökulmia tai parannusehdotuksia.

Kyselytutkimuksen tutkimusaineisto käsiteltiin SPSS-ohjelmalla sekä Microsoft Excel-ohjelmalla, joiden avulla kyselyn tuloksia pystyttiin havainnollistamaan kuvioiden ja taulukoiden avulla. Avoimet kysymykset käsiteltiin käyttäen sisällönanalyysia.

Haastatteluissa aineistonkeruumenetelmänä käytettiin teemahaastattelua. Haastattelu menetelmänä soveltuu erilaisiin tilanteisiin ja tarkoituksiin, tämän vuoksi haastattelua käytetään useissa tutkimuksissa aineistonkeruumenetelmänä. Teemahaastattelun avulla saadaan merkityksellistä ja yksityiskohtaista tietoa ihmisistä ja heidän kokemuksistaan. Haastattelutilanteessa voidaan tarkentaa tietoja, sillä tutkija on kontaktissa haastateltavaan. Haastattelun avulla voidaan syventää tietoa esimerkiksi perustelujen avulla. Suurimpana haastattelun etuna nähdään sen joustavuus, sillä tutkija voi tarvittaessa tarkentaa kysymyksiä tai esittää apukysymyksiä, jos kysymyksiin ei saada riittävän tarkkaa vastausta. (Hirsjärvi & Hurme 2000, 11, 16, 34.) Koska tutkimuksen tavoitteena oli selvittää syitä sille, mikä saa naiset sijoittamaan arvopapereihin, vain naiset itse osaavat kertoa omasta

arvopaperisijoittamisestaan. Tämän vuoksi teemahaastattelut valikoituivat yhdeksi tutkimuksen aineistonkeruumenetelmäksi.

Haastattelut toteutettiin puolistrukturoidusti yksilöhaastatteluina. Puolistrukturoidussa haastattelussa kysymysten esittämisjärjestystä voidaan muuttaa, ja kysymysten muoto voi vaihdella. Haastatteluissa on yhteinen teema, joka toimii jokaisen haastattelun ytimenä. (Hirsjärvi & Hurme 2000, 48.)

Osallistujat haastateltiin maaliskuussa 2021. Haastattelurungossa kysymykset jaoteltiin taustakysymyksiin, arvopaperisijoittamisen aloittamiseen vaikuttaviin tekijöihin, sijoituskohteen valintaan vaikuttaviin tekijöihin ja tiedon etsintään. Kysymykset lähetettiin ennen haastatteluja haastattelututkimukseen osallistuville, jolloin haastateltavat pystyivät valmistautumaan haastatteluun ja näin ollen vastausten voitiin odottaa olevan syvällisempiä.

Kaksi haastatteluista toteutettiin kasvokkain haastateltavien kotona. Kaksi haastattelua toteutettiin Microsoft Teamsin välityksellä. Kaikki haastattelut onnistuivat hyvin, ja aineistoa kertyi paljon tutkimusta varten. Haastattelut nauhoitettiin sanatarkkaa litterointia varten. Haastateltavat olivat tietoisia tutkimuksen aiheesta sekä vastauksien käsittelystä anonyymisti. Kun haastattelut oli suoritettu, äänitiedostot litteroitiin tekstiksi. Haastattelujen avulla haluttiin saada tiettyihin kysymyksiin vastauksia, jolloin litteroidessa aineistoista pystyttiin jättämään pois tauot ja ylimääräiset äänet. Kun haastattelut oli litteroitu, haastatteluihin pystyttiin syventymään tutkimuskysymysten avulla.

Taulukosta 1. nähdään, että haastatteluihin osallistuneet olivat naisia, joiden sijoitustaustat vaihtelivat alle vuodesta kolmeen vuoteen. Lisäksi haastateltavien iät ja työtilanteet vaihtelivat, lisäksi haastateltavista naisista kolme neljästä sijoitti rahastoihin. Haastateltavat nimettiin tutkimusta varten seuraavasti: haastateltava 1, haastateltava 2, haastateltava 3 ja haastateltava 4.

	Haastateltava 1	Haastateltava 2	Haastateltava 3	Haastateltava 4
Ikä	52-vuotias	30-vuotias	22-vuotias	23-vuotias
Työtilanne	Vakituisen työsuhde	Vakituisen työsuhde	Opiskelija	Yrittäjä
Sijoituskokemus	Sijoittanut alle vuoden	Sijoittanut 3 vuotta	Sijoittanut vuoden	Sijoittanut vuoden

Taulukko 1. Haastateltavien taustatiedot

5.4 Aineistolähtöinen sisällönanalyysi

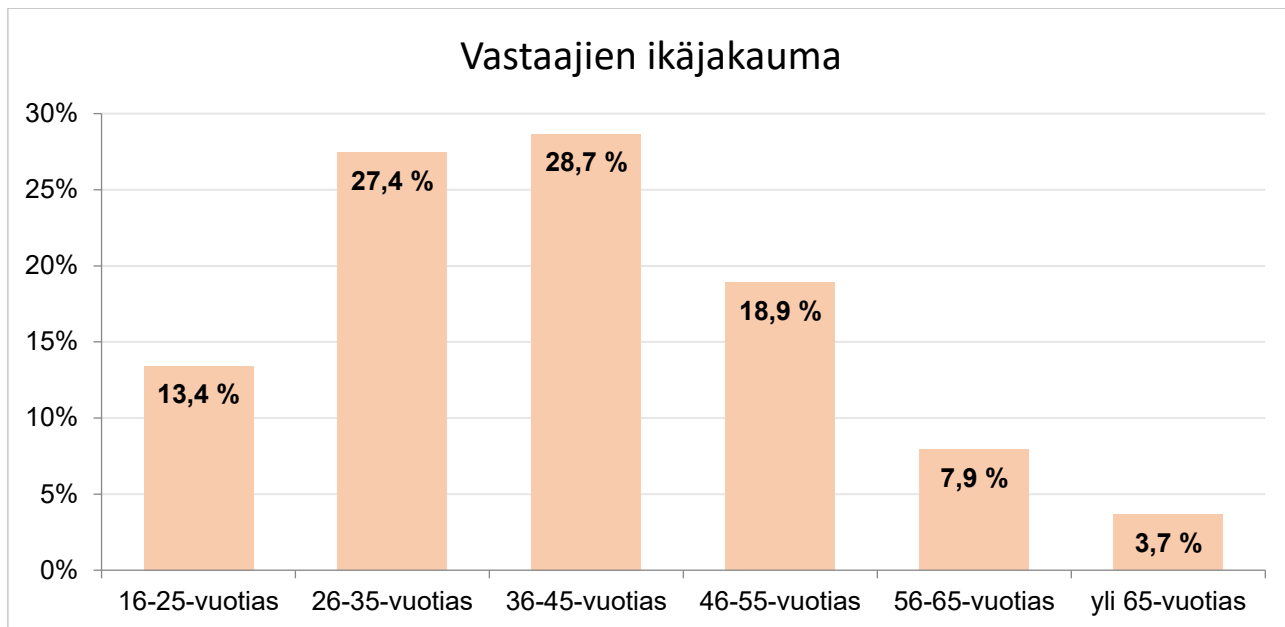
Aineiston hankintatavalla on suuri merkitys aineiston analysoimisessa. Tässä opinnäytetyössä käytettiin kyselytutkimuksen avoimien kysymysten sekä haastattelujen osalta aineistolähtöistä sisällönanalyysiä. Kyseistä analyysimenetelmää voidaan soveltaa kaikissa laadullisen tutkimusmenetelmän perinteissä. Aineistolähtöinen sisällönanalyysi valikoitui analyysimenetelmäksi, sillä menetelmän avulla pyritään saamaan tiivistetyssä muodossa tutkittavasta ilmiöstä kuvaus ilman, että hukataan sen sisältämää tietoa. Kyselytutkimuksen avointen kysymysten ja haastatteluiden aineiston analysointiin käytin todenmukaista, sisältöä jäsentävää sekä analysoivaa ymmärrystä.

Tuomen ja Sarajärven (2012) mukaan aineistolähtöisen sisällönanalyysin avulla tavoitellaan tutkimuskysymyksiin vastaamista yhdistelemällä käsitteitä. Sisällönanalyysi pohjautuu näkemysten esittämiseen, tulkintaan sekä päättelyyn. Tutkimusta tehdessä alkuperäistä aineistoa tulisi pystyä vertaamaan uuteen aineistoon jatkuvasti. Johtopäätöksiä tulisi tehdä aineistoa tulkittaessa. Johtopäätösten tulisi olla sellaisia, joiden avulla tutkija pystyy tekemään johtopäätöksiä, joiden avulla ohjataan haastateltavalle merkityksellisten asioiden käsittämiseen. Aineistolähtöisen sisällönanalyysin tarkoituksena on muodostaa teoreettinen kokonaisuus aineistosta. (Tuomi & Sarajärvi 2012, 105–111.)

6 Tutkimustulokset

6.1 Kyselytutkimuksen perustiedot

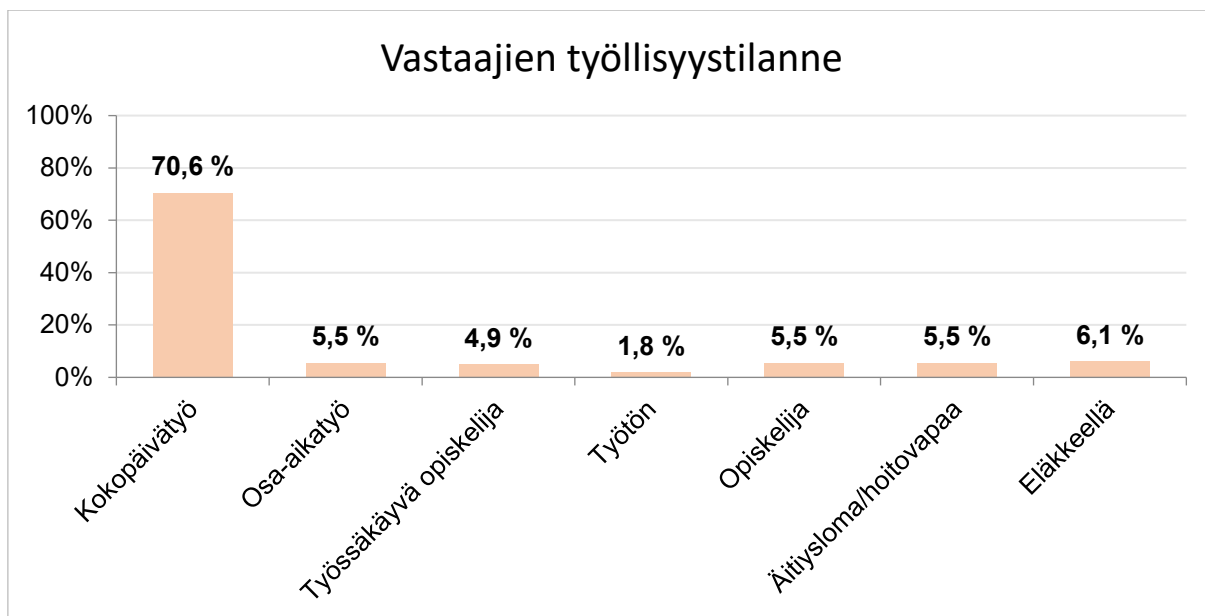
Kuviosta 2. nähdään, että kyselytutkimukseen vastanneista naisista suurin ikäryhmä oli 36–45-vuotiaat ja pienin ikäryhmä yli 65-vuotiaat.

Kuvio 2. Vastaajien ikäjakauma (n=164)

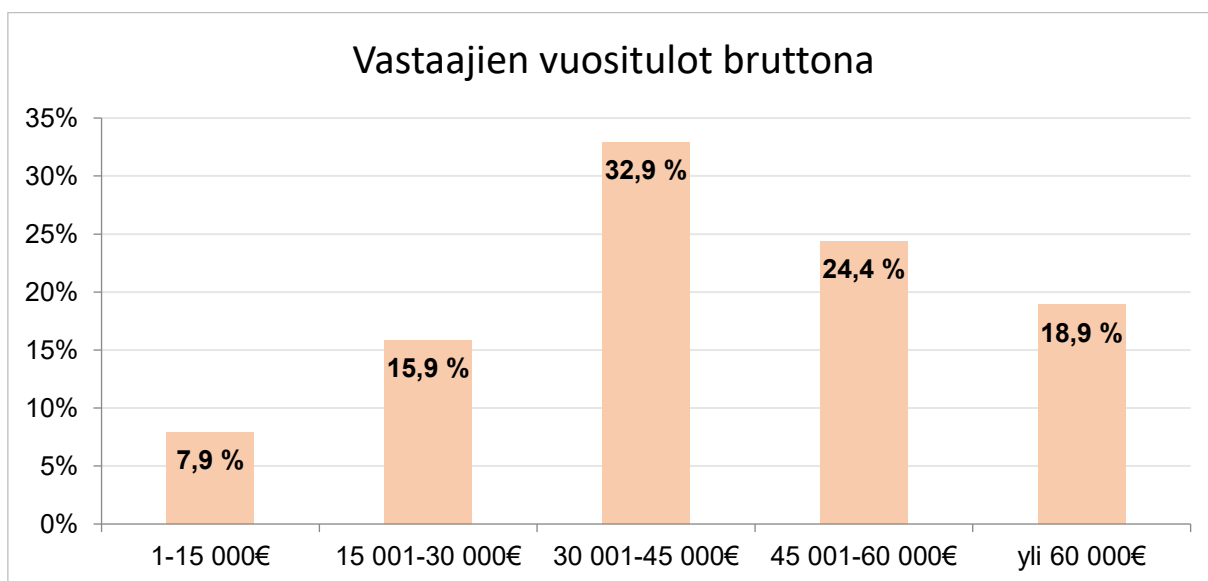
Kyselyn vastaajista valtaosa 43,3 % oli suorittanut alemman korkeakoulututkinnon, 39, % vastaajista oli suorittanut ylemmän korkeakoulututkinnon. Vastaajista 17,1 % oli suorittanut lukion tai ammatillisen koulutuksen. 0,6 % vastaajista oli suorittanut peruskoulun.

Kuviosta 3. nähdään, että kyselyyn vastanneista enemmistö eli ilmoitti olevansa kokopäivätyössä. Pienin osa vastaajista ilmoitti olevansa työttömiä. (Kuvio 3.)

Kuvio 3. Vastaajien työllisyystilanne (n=164)

Vastaajien vuosituloja tiedusteltaessa kuviosta 4 nähdään, että isoin osa vastaajista ilmoitti tienaavansa 30 001–45 000 euroa. Pienin osa vastaajista tienasi 1–15 000 euroa.

Kuvio 4. Vastaajien vuositulot bruttona (n=164)

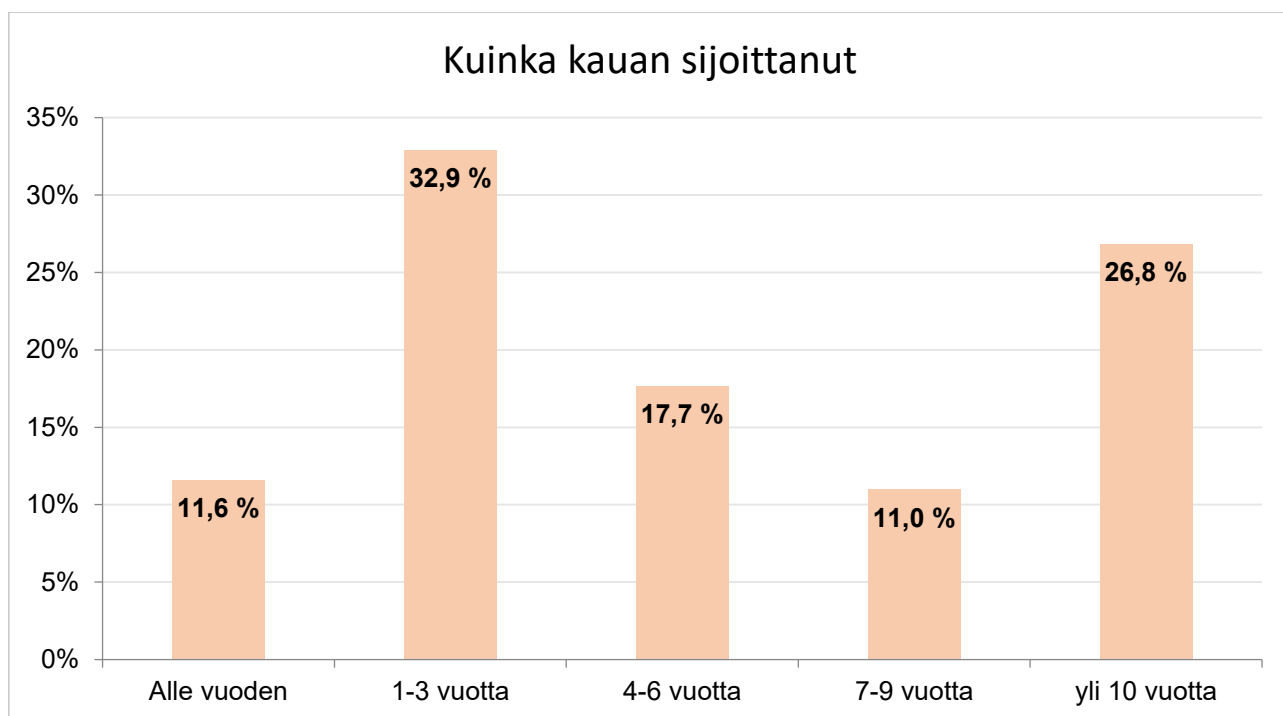
Seuraavassa kysymyksessä vastaajilta kysyttiin sijoittavatko he kyselyn toteutushetkellä arvopapereihin, yhtä vastaajaa lukuun ottamatta kaikki vastaajat ilmoittavat sijoittavansa arvopapereihin.

6.2 Naisten sijoittaminen

Kysymyksissä 6.–18. käsiteltiin naisten arvopaperisijoittamista. Kysymysten tarkoituksena oli selvittää muun muassa kuinka kauan naiset ovat sijoittaneet, mitkä tekijät ovat saaneet naiset sijoittamaan arvopapereihin, kuinka paljon vastaajilla on sijoitusvarallisuutta, mihin sijoituskohteisiin vastaajat sijoittavat. Lisäksi kysymysten avulla tarkasteltiin naisten sijoitusmotiveja, tiedonhankintaa, riskinottohalukkuutta ja sijoitukseen liittyvää päätöksenteon halukkuutta.

Sijoitusaika

Kysymyksessä 6. vastaajilta kysyttiin, kuinka kauan he ovat sijoittaneet. Kuviosta 5. nähdään, että vastaajista suurin osa oli sijoittanut 1–3 vuotta. Pienin osa vastanneista naisista oli sijoittanut 7–9 vuotta.

Kuvio 5. Kuinka kauan sijoittanut (n=164)

Sijoittamisen aloittamiseen vaikuttavat tekijät

Kyselyn vastaajia pyydettiin kertomaan, mitkä tekijät saivat aloittamaan sijoittamisen. Avoimen kysymyksen aineisto analysoitiin soveltaen sisällönanalyysiä. Sisällönanalyysin avulla pyritään saamaan aineiston, tässä tapauksessa kyselylomakkeen avoimet vastaukset, selkeään muotoon, säilyttäen vastauksen sanoman ja oleellisen tiedon. Pääseikkojen löytäminen aineistoista voi olla vaikeaa, jonka vuoksi sisällönanalyysillä aineistoista pyritään

saamaan selkeää ja yhtenäistä tietoa. Looginen päättely sekä tulkinta toimivat aineiston käsittelyn pohjana. (Sarajärvi & Tuomi 2012, 110.)

Aineisto jaoteltiin 18 eri kategoriaan eri tekijöiden mukaan. Kategorioita olivat muun muassa huoli eläkkeen pienuudesta, kertyneet säästöt, tuottohakuisuus ja kokeilunhalu.

Kysymykseen vastasi 146 naista eli osa kyselyyn vastanneista eivät vastanneet avoimeen kysymykseen. Kysymyksiin vastaajista 28 naista aloitti sijoittamisen, koska olivat huolissaan tulevan eläkkeen pienuudesta tai halusivat säästää eläkettä varten. Useampi nainen kertoi, että haluaa varmistaa taloudellisen vapauden eläkeiässä. Moni vastaajista totesi, että havahtui tulojen laskevan huomattavasti tulevaisuudessa eläkkeelle jäädessä.

21 vastaajaa kertoi aloittaneensa sijoittamisen tulojen lisääntymisen, perinnön saamisen tai kerääntyneiden säästöjen vuoksi. Useampi heistä totesi, että ylimääräisen rahan tilillä pitäminen ei ollut kannattavaa.

Kysymykseen vastaajista 21 halusivat hakea tuottoa rahalle aloittaessaan sijoittamisen. Moni vastaajista totesi, että halusi sijoittaa rahat kohteeseen, jossa niiden arvo voi nousta eikä raha ole helposti saatavilla käytettäväksi.

Vastaajista iso osa kertoi aloittaneensa sijoittamisen kokeilunhalun tai kiinnostuksen takia. Eräs vastaaja totesi, että hän halusi kokeilla miten rahoille käy, kun aloittaa sijoittamisen. Yksittäinen vastaaja kertoi, että on ollut pitkään kiinnostunut sijoittamisesta, mutta vasta äitiyslomalla hänellä oli aikaa perehtyä aiheeseen. Kiinnostuksesta sijoittamisen aloittaneita vastaajista oli 19.

15 vastaajaa kertoi aloittaneensa sijoittamisen tavoitellakseen taloudellista itsenäisyyttä. Vastaajat perustelivat, että haluavat varmistaa itsenäisen ja riippumattoman toimeentulon tulevaisuudessa.

Lähipiirin kannustuksen innoittamana vastaajista 15 aloitti sijoittamisen. Moni vastaaja totesi, että kotona on ollut ilmapiiri, mikä on kannustanut säästämiseen ja sijoittamiseen. Useampi vastaaja kertoi puolison innostaneen sijoittamaan.

13 kysymykseen vastanneista aloitti sijoittamisen turvatakseen oman tai lastensa tulevaisuuden. Yksittäinen vastaaja mainitsi, että osakkeisiin sijoittaminen luo turvallisuuden tunnetta.

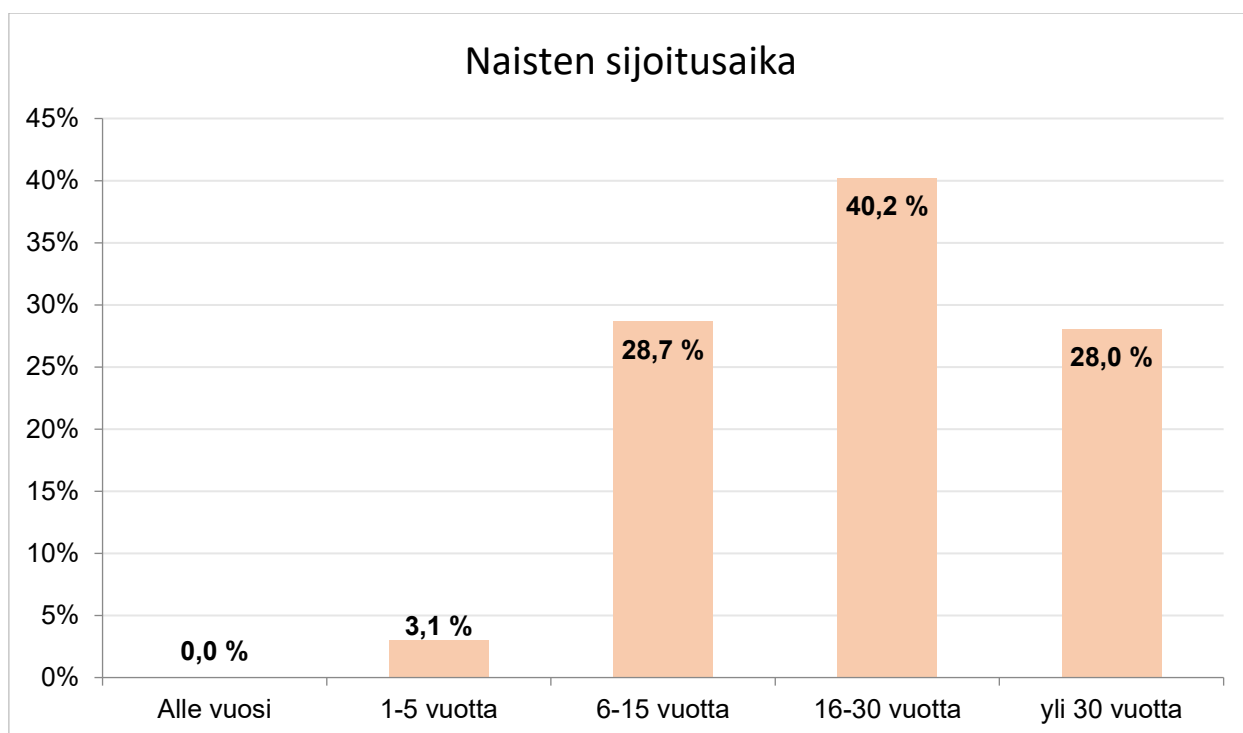
Sijoittamisesta puhutaan yhä enemmän, erityisesti sosiaalisessa mediassa ja näin ollen sijoittamisesta on helppo hankkia tietoa. Lisääntyneen keskustelun innoittamana kyselyyn vastaajista kymmenen on aloittanut sijoittamisen. Useampi nainen kertoi innostuneensa

sijoittamisesta liittyttyään Facebookin Vauras nainen-keskusteluryhmään. Osa naisista mainitsi myös podcastien tarjonnan helppoja ohjeita sijoittamisen aloittamiseen.

Muina tekijöinä sijoittamisen aloittamiselle naiset nostivat muun muassa toiveen vaurastumisesta, oman pankin suositus, perheen esimerkin tai muuttuneen elämäntilanteen, esimerkiksi lisätulojen tarve avioeron seurauksena. Osa vastaajista mainitsi korkoa korolle -efektin hyödyntämisen. Kuusi vastanneista naisista mainitsi opiskelleensa sijoittamista tai työskentelevänsä alalla, jonka myötä koki luonnolliseksi aloittaa sijoittamisen.

Naisten sijoitusaika

Kyselyyn osallistuneilta naisilta kysyttiin, kuinka pitkäksi aikaa naiset ovat valmiita sijoittamaan rahansa. Kuviosta 6. nähdään, että iso osa vastaajista oli valmiita sijoittamaan rahansa 16–30 vuodeksi. Pienin osa vastaajista oli valmiita sijoittamaan rahansa vain 1–5 vuodeksi. Kukaan vastaajista ei ollut valmis sijoittamaan rahojaan alle vuodeksi, naiset voidaan siis nähdä pitkäjänteisinä sijoittajina.

Kuvio 6. Naisten sijoitusaika (n=164)

Sijoitussalkku

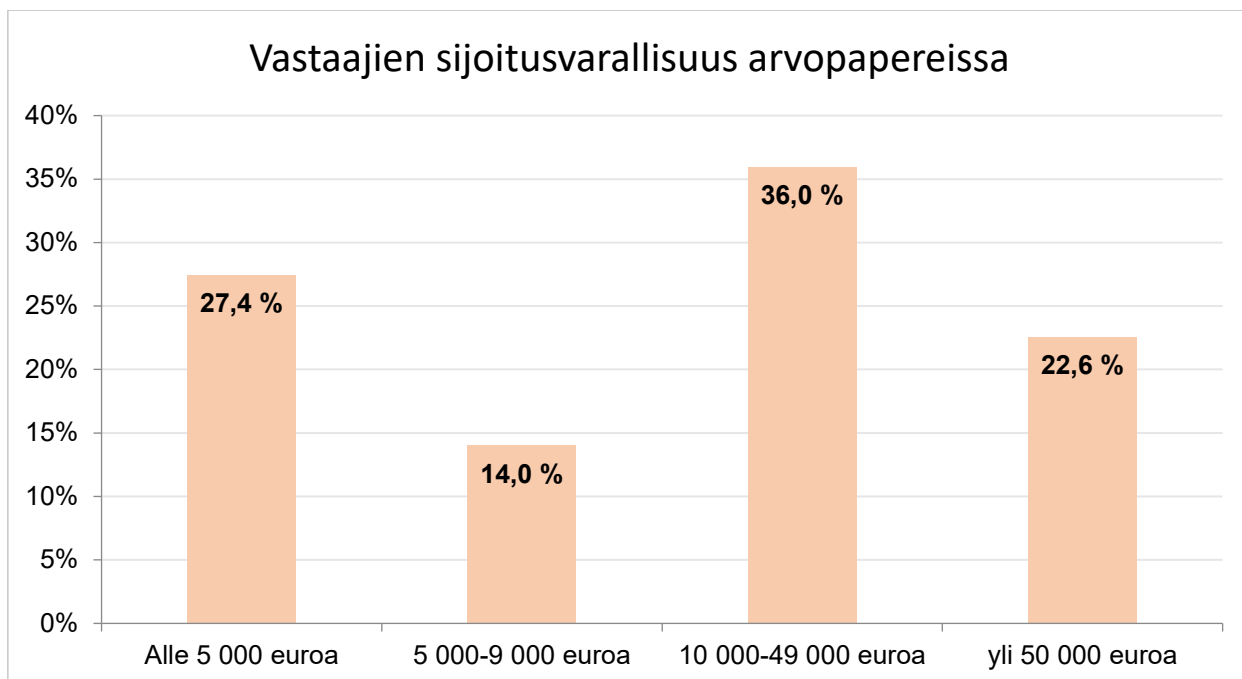
Kysyttäessä, onko naisilla oma vai yhteinen sijoitussalkku, kuviosta 7. nähdään, että merkittävä osa vastaajista vastasi omistavansa oman sijoitussalkun.

Kuvio 7. Oma vai talouden yhteinen sijoitussalkku (n=164)

Sijoitusvarallisuus

Kyselyyn osallistuneilta naisilta kysyttiin, kuinka paljon heillä on sijoitusvarallisuutta arvopereissa tällä hetkellä. Kuviosta 8. nähdään, että suurimmalla osalla vastaajista sijoitusvarallisuutta oli 10 000–49 000 euroa. Pienin osa vastaajista kertoi sijoitusvarallisuutta olevan 5 000–9 000 euroa.

Kuvio 8. Sijoitusvarallisuus arvopapereissa (n=164)

6.3 Sijoituskohteet ja niiden valintaan vaikuttavat tekijät

Sijoituskohteet

Kyselyyn osallistuneilta naisilta kysyttiin sijoituskohteita, joihin he sijoittavat tällä hetkellä. Valittavien vaihtoehtojen määrää kysymyksessä ei rajattu. Kuvioista 9. nähdään, että suurin osa vastanneista kertoi tekevänsä suoria osakesijoituksia. Metsärahoitukseen sijoittavia naisia oli vähiten. Finanssialan (2019) tutkimuksen mukaan naiset suosivat enemmän rahastosijoittamista kuin suoraa osakesijoittamista. Kysely antaa samansuuntaista tietoa kuin Finanssialan toteuttaman tutkimuksen tulokset, iso osa naisista sijoittaa rahastoihin, mutta suoran osakesijoittamisen suosion voidaan nähdä kasvaneen.

Kyselyyn vastanneista naisista 19 mainitsi sijoittavansa tällä hetkellä myös johonkin muuhun sijoituskohteeseen. Seitsemän vastaajaa kertoi sijoittavansa arvopapereiden lisäksi kryptovaluuttoihin, neljä naista kertoi sijoittavansa myös eläkevakuutukseen. Kaksi vastaajaa kertoi omistavansa sijoitusasunnon. Yksittäiset vastaajat kertoivat sijoittavansa arvopapereiden lisäksi muun muassa warranteihin, metsään, sijoitusvakuutukseen ja tuotto-osuuksiin.

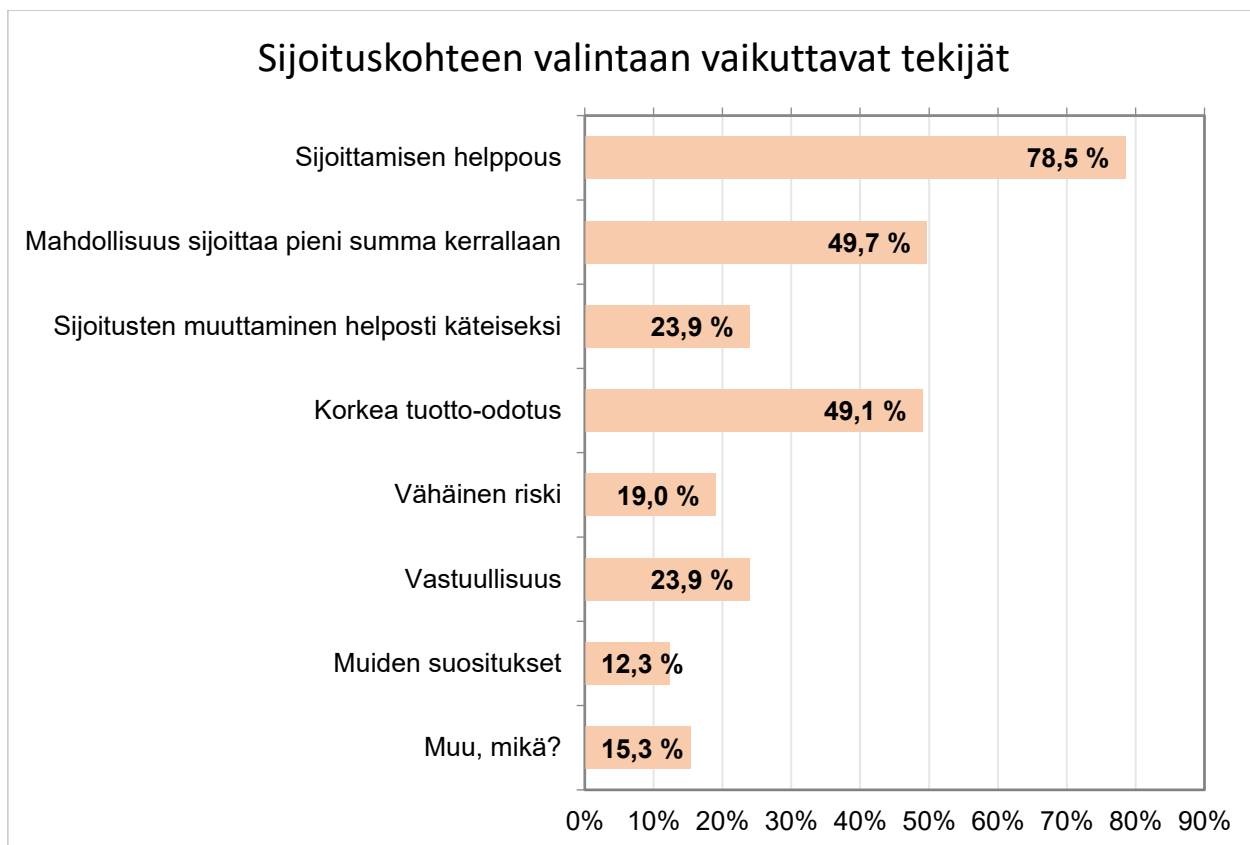

Kuvio 9. Vastaajien sijoituskohteet tällä hetkellä (n=164)

Sijoituskohteiden valintaan vaikuttavat tekijät

Kyselyssä naisilta kysyttiin sijoituskohteen valintaan vaikuttavia tekijöitä. Vastaajan tuli valita vähintään yksi vaihtoehtoista, mutta enintään kolme vaihtoehtoa. Tärkeimpänä sijoituskohteen valintaan vaikuttavana tekijänä voidaan nähdä kuvioista 10. sijoittamisen helppous, jonka valitsi merkittävä osa vastaajista. Mahdollisuus sijoittaa pieni summa kerrallaan ja sijoituskohteen korkea tuotto-odotus osoittautuivat myös naisille tärkeimmiksi tekijöiksi sijoituskohteen valinnassa. Pienin osa vastaajista kertoi muiden suositusten vaikuttavan sijoituskohteen valintaan.

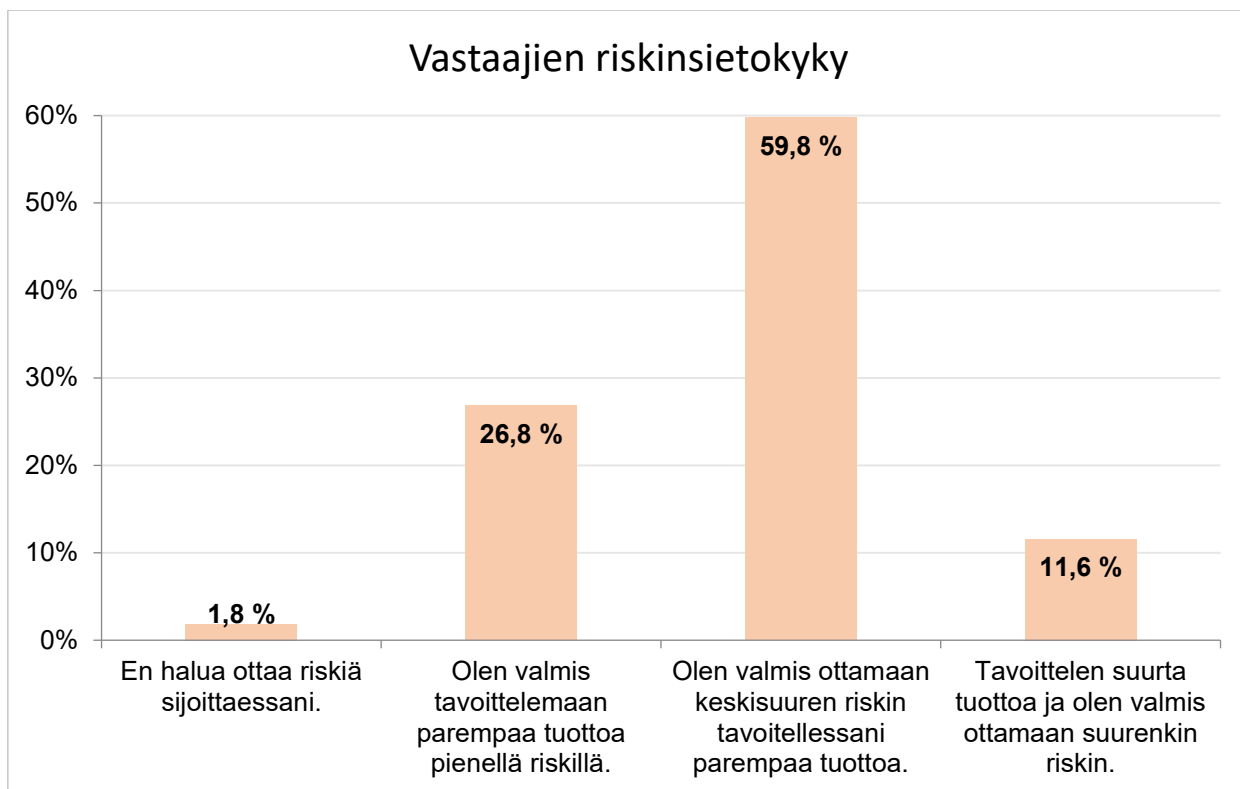
Vastanneista naisista 25 kertoi jonkin muun tekijän vaikuttavan sijoituskohteen valintaan. Viisi vastaajista kertoi sijoituskohteen valintaan vaikuttavan sijoituskohteen tunteminen analysoinnin avulla. Kolme vastaajaa mainitsi sijoituskohteen valintaan vaikuttavan sijoituskohteen luottamisen ja sen arvoihin uskomisen. Kustannusten mainitsi kolme vastaajaa vaikuttavan sijoituskohteen valintaan. Yksittäisinä vaikuttavina tekijöinä vastaajat mainitsivat muun muassa alhaiset kulut, trendit, kokeilunhalun ja sijoituskohteen sopivuuden passiiviseen sijoitusstrategiaan.

Kuvio 10. Sijoituskohteen valintaan vaikuttavat tekijät (n=164)

Riskinsietokyky

Kyselyyn vastanneilta naisilta kysyttiin heidän riskinottohalukkuuttansa. Vaihtoehtoista pyydettiin vastaajaa valitsemaan eniten häntä kuvaava vaihtoehto. Kuvioista 11. nähdään, että yli puolet vastaajista vastasi olevansa valmis ottamaan keskisuuren riskin tavoitellessaan parempaa tuottoa. Erittäin pieni osa vastanneista ei halua ottaa riskiä sijoittaessaan, pääoman ei haluta pienentyvän, ja he ovat tyytyväisiä pieneen tuottoon.

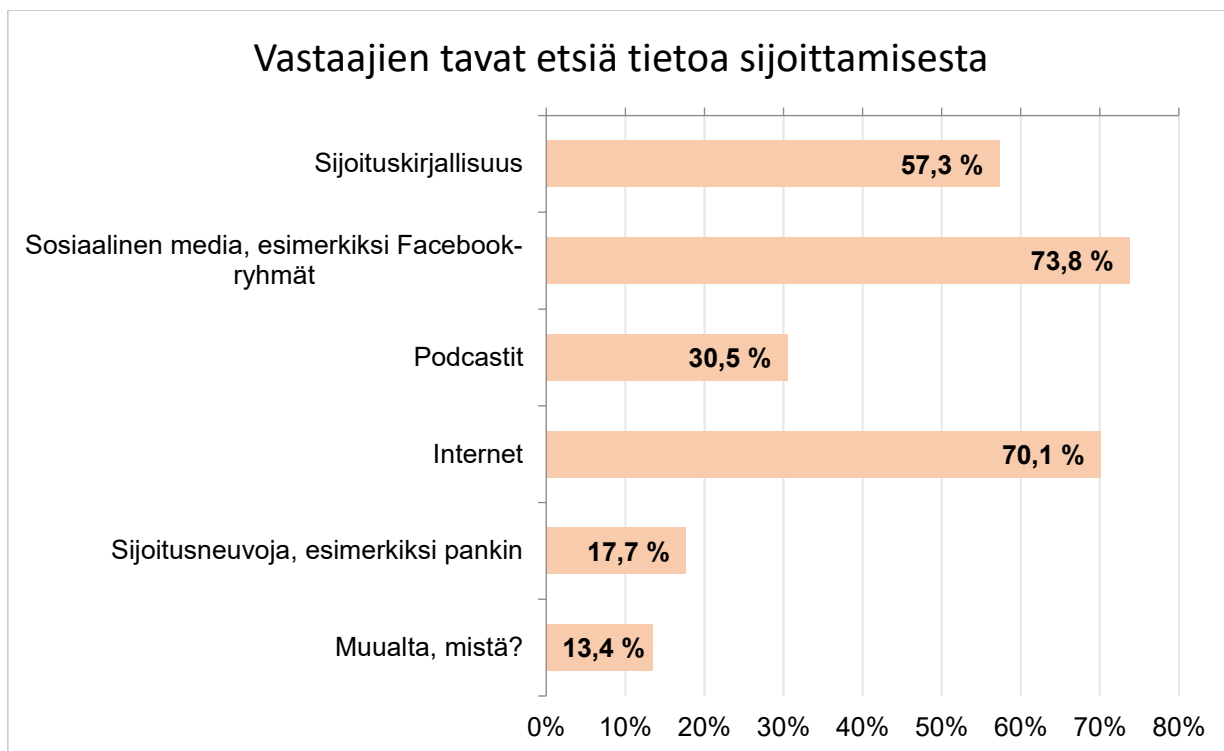
Kuvio 11. Vastaajien riskinsietokyky (n=164)

6.4 Tiedon etsiminen sijoittamisesta ja motivaatio sijoittamiseen

Naisten tavat etsiä tietoa sijoittamisesta

Kyselyssä kysyttiin mistä kyselyyn vastanneet naiset etsivät tietoa sijoittamisesta, kysymyksessä tuli valita vähintään yksi vaihtoehto ja enintään kolme vaihtoehtoa. Kuvioista 12. havaitaan, että suurin osa vastaajista kertoi etsivänsä tietoa sosiaalisesta mediasta, esimerkiksi Facebook-ryhmistä.

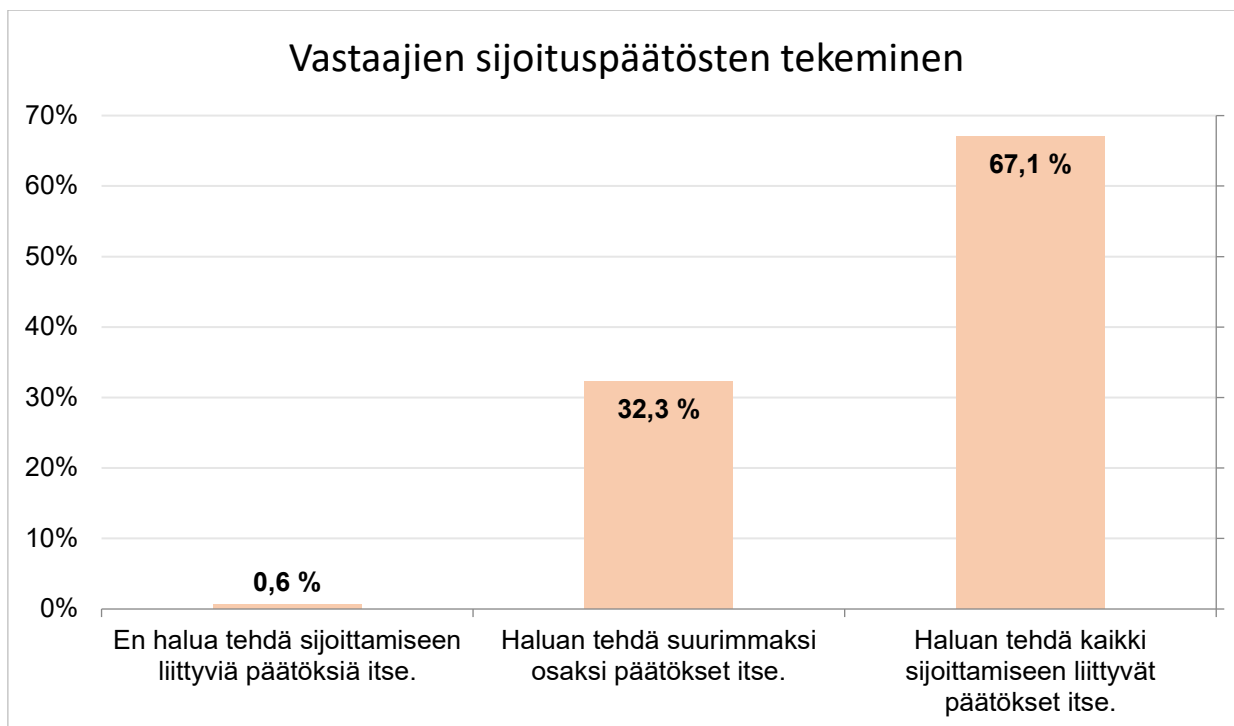
Naisista 22 kertoi etsivänsä tietoa myös muualta, kuin yllä mainituista vaihtoehdoista. Seitsemän vastaajaa kertoi saavansa tietoa lähipiiriltään, esimerkiksi perheeltään tai puolisoiltaan. Kuusi vastaajaa mainitsi etsivänsä tietoa sijoittamisesta erilaisista talouslehdistä. Vastaajat mainitsivat yksittäisinä tietolähteinä muun muassa koulutukset, yritysten toimintakerromukset ja blogit.

Kuvio 12. Vastaajien tavat etsiä tietoa sijoittamisesta (n=164)

Sijoituspäätösten tekeminen

Kyselyssä vastaajia pyydettiin valitsemaan vaihtoehtoista sopivin koskien sijoituspäätösten tekemistä, kuvio 13. Enemmistö vastanneista halusi tehdä kaikki sijoittamiseen liittyvät päätökset itse. Merkittävä vähemmistö vastaajista ei halua tehdä sijoituspäätöksiä itse.

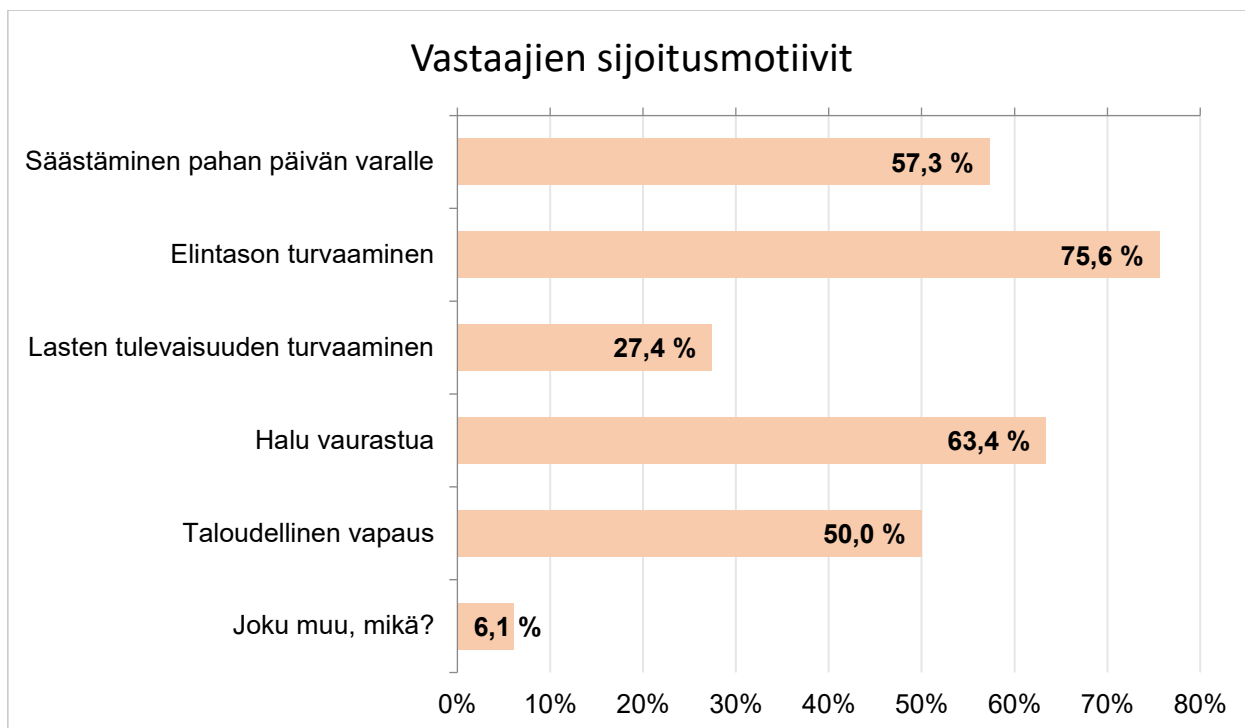

Kuvio 13. Sijoituspäätösten tekeminen (n=164)

Sijoitusmotiivit

Kyselytutkimuksessa kysyttiin naisten motiiveja sijoittamiseen. Vaihtoehtoista tuli valita vähintään yksi, mutta enintään kolme vaihtoehtoa, kuvio 14. Suurin osa vastaajista vastasi sijoittavansa elintasonsa turvaamiseksi. Kullaksen ja Myllyojan (2011, 82.) mukaan naiset säästävät usein pahan päivän varalle, mikä pitää kyselyn mukaan paikkansa, sillä iso osa vastanneista kertoi säästävänsä pahan päivän varalle. Naisten sijoitusmotiiveissa korostuu turvallisuuden ja taloudellisen itsenäisyyden tavoittelu.

Kymmenen vastaajaa valitsi vaihtoehdon joku muu. Kolme vastaajaa kertoi sijoittavansa eläkeikää varten ja näin ollen varautuvansa pieneen eläkkeen määrään. Kaksi vastaajaa kertoi sijoittavansa viihdearvon ja mielenkiinnon takia. Yksittäisinä vastauksina mainittiin muun muassa säästäminen hyvän päivän varalle, mökin ostaminen, suomalaisten yritysten tukeminen.

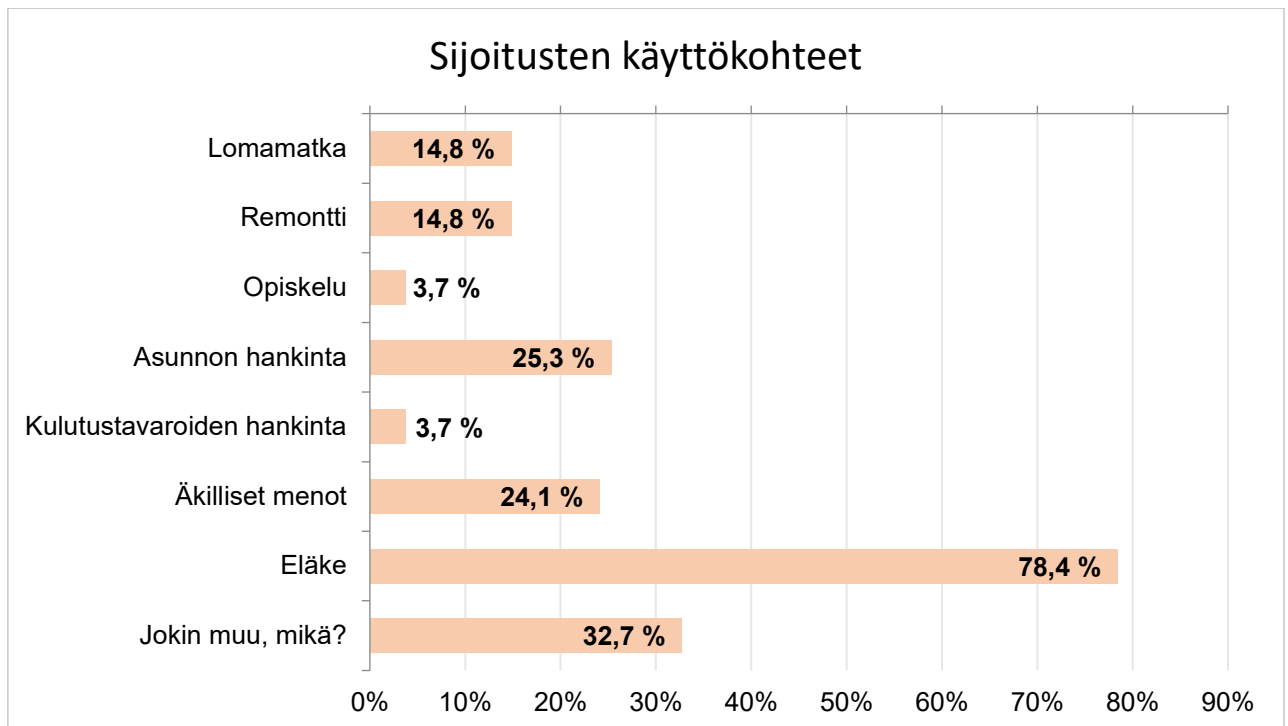

Kuvio 14. Sijoitusmotiivit (n=164)

Sijoitusten käyttökohteet

Kyselyssä vastaajilta kysyttiin, mihin tarkoitukseen tai asioihin he aikovat käyttää sijoituksia, kuvio 15. Vaihtoehtoista piti valita vähintään yksi ja enintään kolme vastausta. Finanssialan (2019) toteuttaman tutkimuksen mukaan suomalaiset säästävät ja sijoittavat pahan päivän varalle, ja toiseksi suosituin käyttökohde sijoituksille tutkimuksen mukaan on eläke. Kyselytutkimuksen tulos kuitenkin poikkeaa kyseisestä Finanssialan tutkimuksen tuloksista, sillä kyselyyn vastanneista enemmistö aikoi käyttää sijoituksiaan eläkkeellä. Pienin osa vastaajista kertoi käyttävänsä sijoituksia kulutustavaroiden hankintaan.

Vastaajista 53 valitsi jonkun muun vaihtoehdon sijoitusten käyttökohteeksi. Heistä kymmenen vastaajaa kertoi sijoitusten käyttökohteeksi ison hankinnan tulevaisuudessa tai tapahtuman, kuten kesämökki, häät, hevonen tai sijoitusasunto. Yhdeksän vastaajaa mainitsi sijoitusten käyttökohteeksi yleisen elintason kohottamisen tai ylläpidon. Vastaajista yhdeksällä ei ole suunniteltua käyttökohdetta sijoituksille. Yhdeksän vastaajaa kertoi haluavansa jäädä aikaisemmin eläkkeelle tai vähentää työajan määrää. Kahdeksan vastaajista kertoi sijoittavansa jälkikasvuun varten. Yksittäisinä sijoitusten käyttökohteina vastaajat mainitsivat muun muassa hyväntekeväisyyden, uusien sijoitusten ostaminen ja tulevaisuudessa ulkomailla asumisen.

Kuvio 15. Sijoitusten käyttökohteet (n=164)

Naisten ajatuksia sijoittamisesta

Kyselytutkimuksen lopussa oli avoin kysymys, johon kyselyyn osallistuneet pystyivät halutessaan kertoa ajatuksiaan sijoittamisesta. Kysymykseen vastasi 42 kyselyn osallistujista. Kymmenen vastanneista mainitsi, että sijoittaminen olisi kannattanut aloittaa aiemmin tai sijoittamaan olisi pitänyt aloittaa isommilla summilla. Kuusi naista kertoi, että sijoittaminen on heille mielenkiintoinen harrastus, johon jää helposti koukkuun.

Vaikka sijoittamisesta puhuminen on kasvanut eri ympäristöissä, useampi kysymykseen vastaaja toivoisi, että sijoittamisesta puhuttaisiin enemmän ja kaikille tulisi antaa mahdollisuus vaurastua. Eräs vastaaja korosti vastauksessaan sijoittamisesta puhumisen tärkeyttä nuorille. Yksi vastaajista totesi, että hänestä tuntuu väärältä, kun tavoittelee vaurastumista. Kyseinen vastaaja kokee, että rahaa tulisi enemmän lahjottaa hyväntekeväisyyteen tai sijoittaa vastuullisemmin. Useampi vastaaja kertoi, että haluaisi oppia lisää sijoittamisesta ja heidän tarkoituksenaan on laajentaa sijoittamista esimerkiksi suoraan osakesijoittamiseen.

6.5 Iän vaikutus naisten sijoittamiseen

Iän vaikutus riskinsietokykyyn

Iällä voidaan nähdä olevan jonkin verran vaikutusta riskinsietokykyyn, taulukko 2. Suurin osa alle 25-vuotiaista on valmis ottamaan keskisuuren riskin tavoitellessaan parempaa

tuottoa. Myös enemmistö muista ikäluokista valitsi vaihtoehdon, jossa on valmis ottamaan keski-suuren riskin tavoitellessaan parempaa tuottoa. Alle 25-vuotiaat ovat valmiimpia ottamaan suurenkin riskin tavoitellessaan korkeaa tuottoa verrattuna muihin ikäluokkiin. Riskinsietokyvyn voidaan tulkita olevan suurempi nuoremmilla vastaajilla

län noustessa voidaan nähdä riskinsietokyvyn laskevan, sillä yli 65-vuotiaista vastaajista kukaan ei ole valmis ottamaan suurta riskiä tavoitellessaan korkeaa tuottoa.

Ikä	Riskinsietokyky				Yhteensä	
	Ei riskiä	Pieni riski	Keskisuuri riski	Suuri riski		
16–25-vuotias	4,5 %	31,8 %	45,5 %	18,2 %	100,0 %	n=22
26–35-vuotias	2,2 %	26,7 %	62,2 %	8,9 %	100,0 %	n=45
36–45-vuotias	0,0 %	21,2 %	66,0 %	12,8 %	100,0 %	n=47
46–55-vuotias	3,2 %	22,6 %	61,3 %	12,9 %	100,0 %	n=31
56–65-vuotias	0,0 %	38,5 %	53,8 %	7,7 %	100,0 %	n=13
yli 65-vuotias	0,0 %	50,0 %	50,0 %	0,0 %	100,0 %	n=6

Taulukko 2. län vaikutus riskinsietokykyyn (n=164)

län vaikutus tiedon etsimiseen

län voidaan nähdä vaikuttavan tapaan, jolla tietoa sijoittamisesta etsitään, taulukko 3. 16–35-vuotiaista vastaajista enemmistö etsii tietoa sijoittamisesta sosiaalisesta mediasta, esimerkiksi Facebook-ryhmistä. 16–25-vuotiaat etsivät tietoa myös sijoituskirjallisuuden, podcastien ja muualta internetistä. 26–35-vuotiaat vastaajat etsivät tietoa sosiaalisen median lisäksi muualta internetistä, sijoituskirjallisuudesta sekä podcasteista. (Taulukko 2.)

Internetistä tietoa sijoittamisesta etsivät mielellään 36–45-vuotiaat, jotka suosivat myös tiedon haussa sosiaalista mediaa. 46–55-vuotiaista suurin osa etsii tietoa sosiaalisesta mediasta ja muualta internetistä, myös sijoituskirjallisuuden lukeminen on heidän keskuudessa suosittu tiedonhaku tapa. 56–65-vuotiaista kukaan ei vastannut etsivänsä tietoa sijoittamisesta podcastien kautta, heistä enemmistö etsii tietoa sosiaalisen median ja internetin kautta. Yli 65-vuotiaat vastaajat suosivat tiedonhaussa internetiä sekä sijoituskirjallisuutta.

Ikä	Sijoituskirjallisuus	Sosiaalinen media	Podcastit	Internet	Sijoitusneuvoja	
16–25-vuotias	59,1 %	86,4 %	59,1 %	59,1 %	4,5 %	n=61
26–35-vuotias	58,7 %	67,4 %	52,2 %	63,0 %	24,0 %	n=125
36–45-vuotias	46,8 %	72,3 %	17,0 %	74,5 %	19,2 %	n=117
46–55-vuotias	67,7 %	80,7 %	16,1 %	80,7 %	16,1 %	n=83
56–65-vuotias	53,9 %	69,2 %	0,0 %	69,2 %	15,4 %	n=30
yli 65-vuotias	66,7 %	50,0 %	83,3 %	83,3 %	33,3 %	n=17

Taulukko 3. Iän vaikutus tiedon etsintätapaan

6.6 Haastattelututkimuksen tulokset

6.6.1 Arvopaperisijoittamisen aloittaminen

Tutkimuskysymyksen myötä pyrin vastaamaan siihen, mitkä tekijät vaikuttavat sijoittamisen aloittamiseen. Kolme haastateltavista oli sijoittanut monta vuotta ja yksi haastateltavista alle vuoden.

Haastateltava 1 koki sijoittamisen aloittamiseen vaikuttavan huoli tulevasta eläkeiästä ja eläkkeen pienuudesta. Haastateltava kertoi, että haluaa säästää eläkeikää varten. Hän myös kertoi, että omien lastensa esimerkki kannusti häntä aloittamaan sijoittamisen.

Haastateltava 2 innostui sijoittamaan kuunneltuaan podcastia, jossa oli vieraana naissijoittaja. Haastateltava kertoi, että hän tajusi, että sijoittamisen voi aloittaa pienelläkin summalla, eikä sijoittamiseen tarvitse isoa alkupääomaa. Haastateltava kertoi tavoittelevansa sijoittamisella taloudellista itsenäisyyttä sekä turvaa lastensa tulevaisuuteen. Lisäksi haastateltava mainitsi, että tulevaisuudessa voisi olla mahdollisuus jäädä aiemmin pois työelämästä tai tehdä isoja hankintoja, esimerkiksi hankkia kesämökin.

Haastateltava 3 kertoi, että innostui sijoittamisesta kuunneltuaan naisten sijoittamisesta kertovaa podcastia, hän koki sijoittamisen trendiksi, johon haluaa itsekkin osallistua. Myös sijoittamista harrastavat ystävät kannustivat haastateltavaa aloittamaan sijoittamisen. Haastateltava mainitsi myös kuukausittaisen sijoittamisen olevan hyvä tapa säästää huomaamatta, sillä raha lähtee automaattisesti pankkitililtä.

Haastateltava 4 kokee aloittaneensa sijoittamisen, koska halusi sijoittaa rahat paikkaan, jossa ne tuottavat. Hän kertoi, että on järkevämpää pitää rahoja tilillä, jossa raha tuottaa kuin tilillä, jossa rahat vain lepäävät. Haastateltava kertoi myös, että vanhempien esimerkki pitkäaikaisesta sijoittamisesta kannusti aloittamaan sijoittamisen.

6.6.2 Sijoituskohteen valintaan vaikuttavat tekijät

Haastateltava 1 kertoi sijoittavansa tällä hetkellä neljään eri indeksirahastoon. Haastateltava sijoittaa kerran kuukaudessa tietyn summan jokaiseen rahastoon ja seuraa rahastojen kehitystä pitkällä aikavälillä. Sijoituskohteina hänellä on kolme eri Pohjoismaata sekä kehitysmaiden indeksirahasto. Haastateltava kertoi, että hän kokee Pohjoismaat vakaina sijoituskohteina nykyisessä maailman tilanteessa, kehitysmaihiin sijoittaminen antaa sijoitusalkkuun hajautusvaraa.

Haastateltava 2 kertoi sijoittavansa Nordnet Smart 15-rahastoon. Kyseinen rahasto on yhdistelmärahasto. Haastateltava kertoi valinneensa kyseisen sijoituskohteen siksi, että oli lue-
nut siitä suosituksia, rahastoon pystyi sijoittamaan pienellä summalla sekä tilin avaaminen oli helppoa. Lisäksi kyseinen rahasto sopi haastateltavan omaan riskinsietokykyyn ja hän koki, että sijoitetut rahat ovat rahastossa turvassa.

Rahastoon sijoittaminen pienensi mielestäni riskiä (Haastateltava 2).

Haastateltava 3 kertoi sijoittavansa tällä hetkellä Suomen ja Norjan indeksirahastoihin. Hän kertoi valinneensa kyseiset kohteet, koska ne olivat helppo tapa aloittaa ja vaikka riskin haastateltava kokee niissä isoksi, sopii se kuitenkin hänen omaan riskinsietokykyynsä. Lisäksi indeksirahastoja suositeltiin podcastissa, jota hän kuunteli sekä haastateltavan ystävät ovat aloittaneet sijoittamalla indeksirahastoihin. Haastateltava kertoi, että haluaa sijoittaa Suomeen ja kotimaisiin yhtiöihin. Norjan haastateltava valitsi, koska koki sen vauraana maana, joka tuottaa.

Haastateltava 4 sijoitti haastatteluhetkellä suoraan osakkeisiin. Haastateltavan sijoitussalkusta löytyi kuutta tunnettua pörssi-yhtiötä. Osakkeiden lisäksi haastateltavan sijoitussalkussa on kryptovaluuttaa. Sijoituskohteet hän kertoi valitsevansa sen perusteella, kuinka hyvin yrityksistä löytyy tietoa ja miten paljon muut sijoittajat näkevät potentiaalia yrityksissä. Haastateltava kertoi, että kohteet, joista löytyy tietoa sekä muiden sijoittajien mielipiteitä, hän kokee luotettavina ja varmoina sijoituskohteina.

Semmosista yrityksistä mistä löytyy paljon tietoa ja pystyy jakaa muidenkin kanssa mielipiteitä, ehkä niihin luottaa enemmän, ku epävarmoihin ja ei tunnettuihin yrityksiin (Haastateltava 4).

6.6.3 Tiedon etsiminen

Haastateltava 1 kertoi etsivänsä tietoa sellaisista viestintäkanavista, joita hän käyttää muutenkin päivittäin. Haastateltava mainitsi etsivänsä tietoa Facebookin Vauras Nainen -keskusteluryhmästä, Mimmit sijoittaa -podcastista sekä lehdistä. Hän seuraa kyseisissä viestintäkanavia säännöllisesti. Näistä kanavista hän kokee saavansa muiden kokemusten avulla tietoa ja vinkkejä sijoittamisesta.

”Tykkään etsiä tietoa sellaisista viestintäkanavista, joita käytän muutenkin päivittäin, silloin tietoa tulee huomaamatta.” (Haastateltava 1.)

Haastateltava 2 kertoi lukevansa sijoittamisesta viestintäkanavista, joita hän seuraa päivittäin. Haastateltava kertoi lukevansa päivittäin Facebookin Vauras Nainen -keskusteluryhmää, sillä kyseinen ryhmä on jäsenmäärältään iso, joten ryhmästä saa monen ihmisen näkemyksiä ja kysymyksiin saa vastauksia nopeasti. Kyseisessä keskusteluryhmässä on naisia, jotka osaavat auttaa ja jäseniä kiinnostaa sijoittaminen.

Haastateltava 2 kertoi seuraavansa Instagram-sovelluksessa sijoittamisaiheisia käyttäjätiilejä, lisäksi hän on lukenut sijoittamiskirjoja. Haastateltava kertoi myös kuuntelevansa sijoittamisesta kertovia podcasteja, podcastit haastateltava kokee samaistuttavaksi. Haastateltava kokee, että podcastien avulla sijoittamista tuodaan enemmän naisten tietoisuuteen ja sen avulla kannustetaan naisia aloittamaan sijoittamisen, aihe alkaa tuntumaan näin ollen arkipäiväselältä. Lisäksi podcasteista saa haastateltavan mukaan hyviä neuvoja sijoittamiseen.

Facebook -ryhmästä saa monen eri ihmisen näkemystä, kun on iso ryhmä ja vastauksia saa nopeasti. Ja ryhmässä on sellaisia ihmisiä, keitä aihe kiinnostaa ja osaavat auttaa. (Haastateltava 2.)

Haastateltava 3 kertoi saaneensa eniten tietoa sijoitusaiheisista podcasteista sekä omilta ystäviltään. Podcasteista haastateltava mainitsi Mimmit Sijoittaa-podcastin, hän kertoi, että podcastissa sijoittaminen on yksinkertaistettu ja sen avulla mielikuva sijoittamisesta on muuttunut täysin. Lisäksi haastateltava kertoi seuraavansa sosiaalisessa mediassa henkilöitä, jotka tuovat esille sijoittamista ja kertovat sijoittamisesta.

Podcasteissa yksinkertaisuus on ollut se avain juttu, oon aina aatellut, että sijoittaminen on miesten hommaa ja sellaisten hommaa, jotka takoo rahaa (Haastateltava 3).

Haastateltava 4 kertoi saavansa ja etsivänsä tietoa sijoittamisesta vanhemmiltaan ja läheisiltään, jotka sijoittavat itsekin. Hän kertoi luottavansa läheistensä mielipiteisiin ja haluavansa

kuunnella heidän mielipiteitään liittyen sijoittamiseen. Haastateltava kertoi myös etsivänsä tietoa erilaisilta sijoitussivustoilta internetistä ja lukevansa keskustelupalstoja. Sijoitussivustoista haastateltava mainitsi sen, että lukiessa sivustoja täytyy olla kriittinen, sillä monesti sivustot leimaavat yrityksen tietynlaiseksi. Lisäksi hän mainitsi saavansa Facebookin -keskusteluryhmistä sekä Mimmit Sijoittaa -podcastista.

Tietysti jokaisella on omat sellaiset mielipiteet yrityksistä, täytyy olla kriittinen lukiessa näitä, ettei kaikkea usko laput silmillä (Haastateltava 4).

7 Johtopäätökset ja pohdinta

7.1 Tutkimuksen tulokset

Opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää mitkä tekijät saavat naiset sijoittamaan arvopapereihin, mitkä tekijät vaikuttavat sijoituskohteen valintaan ja mistä naiset etsivät tietoa sijoittamisesta.

Tämän opinnäytetyön kohderyhmänä oli arvopapereihin sijoittavat naiset. Kyselytutkimus toteutettiin Facebookissa Vauras Nainen -keskusteluryhmässä ja kyselyyn vastasi 165 naista, joista suurin osa oli 26–45-vuotiaita. Haastattelututkimus toteutettiin puolistrukturoituina teemahaastatteluina. Haastateltavat olivat 22–52-vuotiaita naisia, joiden sijoituskokemus vaihteli alle vuodesta kolmeen vuoteen.

Opinnäytetyössä tehdyn selvityksen perusteella naisista iso osa aloitti sijoittamisen, koska he olivat huolissaan tulevan eläkkeen pienuudesta ja he haluavat varmistaa tulevaisuudessa taloudellisen vapauden. Naisten sijoittamisen aloittamiseen vaikuttaa tutkimuksen tulosten perusteella se, että tavallisella pankkitilillä ylimääräisten rahojen säilyttäminen ei ole kannattavaan, moni nainen haluaa tuottoa rahoilleensa.

Kyselytutkimuksessa sekä haastatteluissa korostui myös, että naiset kokevat, että sijoittamalla raha ei ole helposti käytettävissä ja näin ollen rahaa säästää itse sitä huomaamatta. Moni naisista on innostunut aloittamaan sijoittamisen, koska siitä puhutaan yhä enemmän ja naisia kannustetaan aloittamaan sijoittaminen. Moni tutkimukseen osallistuneista naisista mainitsi innostuneensa sijoittamaan kuunneltuaan sijoittamisesta kertovia podcasteja tai liittyttyään Facebookin Vauras Nainen -keskusteluryhmään.

Yhtenä opinnäytetyön tarkoituksena oli tarkastella sitä, mitkä tekijät vaikuttavat naisten sijoituskohteen valintaan. Kyselytutkimuksen ja haastatteluiden perusteella naiset arvostavat sijoituskohteen valinnassa helppoutta, turvallisuutta sekä sitä, että kerrallaan voi sijoittaa pienen summan kerrallaan. Naiset suosivat myös varmoja ja vastuullisia sijoituskohteita. Lisäksi tutkimukseen osallistuneet naiset kertovat kuuntelevansa muiden suosituksia sopivista sijoituskohteista. Tuloksissa korostuivat läheisten suositukset ja neuvot sijoituskohteista.

Opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää myös mistä naiset etsivät tietoa sijoittamisesta. Kyselytutkimuksen ja haastatteluiden tuloksissa korostui sosiaalinen media, merkittävä osa kyselytutkimuksen osallistujista ja jokainen haastateltava kertoi etsivänsä tietoa sosiaalisesta mediasta. Sosiaalinen media on helppo tapa etsiä ja saada tietoa sijoittamisesta, sillä lähes jokainen käyttää sosiaalisen median kanavia päivittäin. Tutkimustulosten mukaan

esimerkiksi Facebookin keskusteluryhmät ovat yksinkertainen tapa saada nopeasti vastauksia ja muiden kokemuksia sijoittamisesta.

Naiset suosivat myös erilaisia Internet-sivustoja tiedonhaussa, kuten esimerkiksi Nordnetistä tai keskustelupalstoilta. Iso osa kyselytutkimukseen osallistuneista naisista kertoi myös etsivänsä tietoa sijoituskirjallisuudesta.

Haastatteluissa jokainen haastateltava mainitsi kuunnelleensa sijoitusaiheisia podcasteja, myös iso osa kyselytutkimukseen osallistuneista kertoi etsivänsä tietoa podcasteista. Sijoitusaiheiset podcastit ovat arkipäiväistäneet sijoittamista ja niiden avulla kannustetaan naisia sijoittamaan yksinkertaistamalla sijoittamisen.

7.2 Tutkimuksen luotettavuus ja eettisyys

Tuomen ja Sarajärven (2012) mukaan tutkimuksessa eettisyys ja luotettavuus kulkevat rinnakkain. Tutkimuksessa tulee noudattaa hyvää tieteellistä käytäntöä. Tieteellinen tutkimus voi olla luotettavaa sekä eettisesti hyväksyttävää ja sen tulokset uskottavia vain, jos tutkimus on suoritettu noudattaen hyvää tieteellistä käytäntöä. Tutkimuksessa tulee noudattaa rehellisyyttä ja tarkkuutta tutkimustyötä tehdessä, tulosten tallentamisessa sekä arvioinnissa. (TENK 2012, 6.)

Määrällisessä tutkimuksessa luotettavuutta mitataan validiteetilla ja reliabiliteetilla. Validiteetti kuvaa, kuinka hyvin on onnistuttu mittaamaan sitä, mitä oli tarkoitus mitata. Kysely- ja haastattelututkimuksissa validiteettiin vaikuttaa se, kuinka hyvin kysymyksillä voidaan saada ratkaisu tutkimusongelmaan. Reliabiliteetilla tarkoitetaan mittarin luotettavuutta eli sitä, ettei mittaus tuota ei-sattumanvaraisia tuloksia eikä mittauksen yhteydessä tapahdu virheitä. (Heikkilä 2014, 177–178.)

Tutkimuksen luotettavuuteen vaikuttaa erityisesti haastattelurunko, jonka avulla voidaan vaikuttaa myös aineiston laatuun. Haastattelua tehdessä huomiota tulisi kiinnittää tallennuksen laatuun, litterointi vaiheessa staattisuuteen ja analyysivaiheessa luokittelun säännönmukaisuuteen. Tässä opinnäytetyössä aineistoa pyritään käsittelemään niin, ettei tutkimuksen laatu kärsi. Aineistosta poistetaan tiedot, joissa tulee esille tutkimukseen osallistuvien henkilötietoja. Tutkimuksen aineistoa ei paljasteta sen ulkopuolisille henkilöille.

Tutkimuksen luotettavuuden ja eettisyyden lisäksi tutkimuksen tulee olla objektiivinen. Objektiivisuudella tutkimuksessa tarkoitetaan sitä, että toinen tutkija voi toteuttaa samoista lähtökohdista vastaavanlaisen tutkimuksen. Toistettavuuden edellytyksenä on se, että lähdeaineisto valitaan huolellisesti ja sitä tulkitaan rehellisesti. Tutkimusaineistosta ei saa jättää pois aineistoa, joka riitelee omien näkemysten kanssa. (Hirsjärvi ym. 2009, 309–310.)

Tuomen ja Sarajärven (2012) mukaan tutkimusta tehdessä tutkimuksen tulokset on hyvä ilmaista niin perusteellisesti, että lukija pystyy seuraamaan ja arvioimaan tutkijan tekemiä päätelmiä. Tutkimuksen tulokset eivät saa olla sattumanvaraisia, tutkimus on luotettava, jos se toistetaan saaden samanlaisia tuloksia.

Opinnäytetyössä on pyritty selvittämään, miten naiset kokevat itse arvopaperisijoittamisen. Opinnäytetyö ei pyri yleistettävään tietoon. Tässä opinnäytetyössä huomiota kiinnitettiin kysely- ja haastattelulomakkeen luomiseen ja sen luotettavuuteen. Lomakkeiden suunnittelussa opinnäytetyön teoria toimi suunnittelun pohjana. Kysymyksiä luodessa pyrittiin objektiivisuuteen. Kyselylomakkeen validiteetti varmistettiin testaamalla lomaketta kahdella ihmisellä. Tutkimus on validi, sillä se mittasi, sitä mitä oli tarkoitus mitata. Kysely- ja haastattelulomakkeiden kysymykset olivat selkeitä, eivätkä lomakkeet sisältäneet systemaattisia virheitä. Kyselylomakkeen julkaisun yhteydessä olleessa saatekirjeessä kerrottiin, että kysely on rajattu vain arvopaperisijoittajille. Muutama vastaaja kertoi silti sijoittavansa esimerkiksi asuntoihin. Tästä huolimatta kyselytutkimusta voidaan pitää luotettavana, sillä aineiston koko oli suuri.

Haastattelututkimukseen osallistui neljä arvopapereihin sijoittavaa naista, mikä on pieni aineisto laadullisessa tutkimuksessa. Aineisto pystyttiin kuitenkin analysoimaan tarkemmin ja kokonaisvaltaisemmin, aineiston ollessa pieni. Aineiston pieni koko voi vaikuttaa tutkimuksen luotettavuuteen siten, että tulokset voivat vinoutua. Tutkimuksen teossa tulee kuitenkin huomioida, että tutkimukseen osallistuneet naiset tietävät tarpeeksi tutkimuksen aiheesta.

Opinnäytetyössä on noudatettu hyvää tieteellistä käytäntöä viittaamalla alkuperäiseen lähteeseen eikä opinnäytetyössä ole vähätelty muita tutkijoita. Opinnäytetyötä tehdessä tutkimustuloksia käsiteltiin ja säilytettiin huolellisesti. Jatkotutkimuksena voisi tutkia naisia, jotka sijoittavat suoraan osakkeisiin. Perehtyen laadullisena tutkimuksena siihen, millaisia osakesijoittajia naiset ovat.

Lähteet

Anderson, N. 2001. Sijoittamisen käsikirja. Helsinki: Edita Oyj.

Bergman, S. 2020. Rahastojen riskit. Viitattu 3.1.2020. Saatavissa <https://sijoitusrahastot.org/rahastojen-riskit/>

Bodnar, J. 2017. 9 Smart Retirement Strategies for Women. Viitattu 14.1.2021. Saatavissa <https://www.kiplinger.com/slideshow/retirement/t037-s001-smart-retirement-strategies-for-women/index.html>

Chen, J. 2020a. Investment Horizon. Viitattu 4.1.2021. Saatavissa https://www.investopedia.com/terms/i/investment_horizon.asp

Chen, J. 2020b. Passive Investing. Viitattu 2.1.2021. Saatavissa <https://www.investopedia.com/terms/p/passiveinvesting.asp>

Chen, J. 2020c. Risk. Viitattu 2.1.2021. Saatavissa <https://www.investopedia.com/terms/r/risk.asp>

Cussen, M. 2019. A Beginner's Guide to Growth Investing. Viitattu 2.1.2021. Saatavissa <https://www.investopedia.com/articles/basics/13/introduction-to-growth-investing.asp>

Ericson, C. What Is an Investment Portfolio? Viitattu 13.1.2021. Saatavissa <https://www.acorns.com/money-basics/investing/what-is-an-investment-portfolio/>

Erkkilä, J. 2018. Yksinkertaisen tehokkaat sijoitusstrategiat: Cost averaging ja value averaging. Viitattu 2.1.2021. Saatavissa <https://www.salkunrakentaja.fi/2018/09/yksinkertaisen-tehokkaat-sijoitusstrategiat-cost-averaging-ja-value-averaging/>

Erkkilä, J. 2019a. Häkellyttävän suuri ero – näin naissijoittajat eroavat miessijoittajista. Viitattu 8.1.2021. Saatavissa <https://www.salkunrakentaja.fi/2019/03/naissijoittajat/>

Erkkilä, J. 2019b. Kasvusijoittajan kolme perussääntöä. Viitattu 2.1.2021. Saatavissa <https://www.salkunrakentaja.fi/2019/12/kasvusijoittajan-kolme-perussaantoa/>

Erkkilä, J. 2019c. Metsärahasot kasvattavat hurjasti suosiotaan metsänomistuksessa. Viitattu 22.1.2021. Saatavissa <https://www.salkunrakentaja.fi/2019/04/metsarahastot-metsanomistus/>

Erkkilä, J. 2020. Mistä sijoitusriskissä on pohjimmiltaan kyse? Viitattu 2.1.2021. Saatavissa <https://www.salkunrakentaja.fi/2020/01/sijoitusriski/>

- European Central Bank 2020. COVID-19 and the increase in household savings: precautionary or forced? Viitattu 3.4.2021. Saatavissa https://www.ecb.europa.eu/pub/economic-bulletin/focus/2020/html/ecb.ebbox202006_05~d36f12a192.en.html
- Finanssiala 2019. Säästäminen, luotonkäyttö ja maksutavat. Viitattu 4.1.2021. Saatavissa https://www.finanssiala.fi/materiaalit/SLM%202019_Tutkimusraportti.pdf
- Findikaattori. 2020. Kotitalouksien velkaantuneisuus. Viitattu 14.1.2021. Saatavissa <https://findikaattori.fi/fi/28>
- Gallant, C. 2020. Four Steps to Building a Profitable Portfolio. Viitattu 10.1.2021. Saatavissa <https://www.investopedia.com/financial-advisor/steps-building-profitable-portfolio/>
- Heikkilä, T. 2014. Tilastollinen tutkimus. Helsinki: Edita.
- Heikkilä, T. 2019. Helsingin Pörssin 20 vuoden tuotto ja johtopäätökset tuottokehityksestä. Viitattu 24.1.2021. Saatavissa <https://www.sijoittaja.fi/124139/helsingin-porssin-20-vuoden-tuotto-ja-johtopaatokset-tuottokehityksesta/>
- Hirsjärvi, S. & Hurme, H. 2000. Tutkimushaastattelu: Teemahaastattelun teoria ja käytäntö. Helsinki: Yliopistopaino.
- Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2009. Tutki ja kirjoita. Helsinki: Tammi
- Isola, J. 2015. Millainen on hyvä sijoitusstrategia? Viitattu 31.12.2020. Saatavissa <https://www.salkunrakentaja.fi/2015/05/millainen-on-hyva-sijoitusstrategia/>
- Järvinen, S. & Parviainen, A. 2012. Sijoittamalla miljonääriksi. Helsinki: Talentum.
- Kajanto, M. 2020. Naisten sijoittaminen on nousussa. Viitattu 11.11.2020. Saatavissa <https://www.op-media.fi/sijoittaminen/naisten-sijoittaminen-on-nousussa/>
- Kallunki, J-P., Martikainen, M. & Niemelä, J. 2019. Ammattimainen sijoittaminen. Helsinki: Alma Talent Oy.
- Kananen, J. 2010. Opinnäytetyön kirjoittamisen käytännön opas. Jyväskylä: Jyväskylä ammattikorkeakoulu.
- Kullas, E. & Myllyoja, N. 2011. Mitä jokaisen kotiäidin (ja muidenkin naisten) tulee tietää sijoittamisesta. 3. painos. Helsinki: Talentum
- Kullas, E. & Myllyoja, N. 2014. Nainen ja rikastumisen taito. Helsinki: Talentum.
- Kullas, E. & Myllyoja, N. 2020. Rahan taju. Helsinki: Alma Talent Oy.

- Kristof, K. 2017. The Secrets of Women Investors. Viitattu 14.1.2021. Saatavissa <https://www.kiplinger.com/article/investing/t031-c000-s002-the-secrets-of-women-investors.html>
- Lindström, K. & Lindström, T. 2011. Onnistu osakemarkkinoilla. Hämeenlinna: Talentum Media Oy.
- Lipasti, L. 2019. Ulosottovelallisten määrä kasvussa – yhä useammin ulosotto koskee naisia. Viitattu 14.1.2021. Saatavissa <https://www.stat.fi/tietotrendit/artikkelit/2019/ulosottovelallisten-maara-kasvussa-yha-useammin-ulosotto-koskee-naisia/>
- Malinen, P. 2020. Vastuullisuus innostaa naisia sijoittamaan? Viitattu 8.1.2021. Saatavissa <https://blog.kauppalehti.fi/vieraskyna/springvest-vastuullisuus-innostaa-naisia-sijoittamaan>
- Metsämuuronen, J. 2003. Tutkimuksen tekemisen perusteet ihmistieteissä. 2. Uudistettu painos. Jyväskylä: Gummerus.
- Mikkonen, H. 2020. Naisilla on vielä kirittävää taloudenhallinnassa – nämä erot korostuivat vertailussa miehiin. Viitattu 27.3.2021. Saatavissa <https://blog.kauppalehti.fi/saastopankin-taloustuokio/naisilla-on-viela-kirittavaa-taloudenhallinnassa-nama-erot-korostuivat-vertailussa-miehiin>
- Mimmit sijoittaa. Viitattu 20.1.2021 Saatavissa <https://www.mimmitsijoittaa.fi/info>
- Mähkä, M. & Lehtipuu, U. 2019. Sijoittajaksi 7 Päivässä. Helsinki: Alma Talent. Oy.
- Niskakangas, T. 2020. Näin nuoret sijoittajat toimivat ensimmäisen pörssiromahduksen keskellä. Viitattu 27.3.2021. Saatavissa <https://www.hs.fi/talous/art-2000006442044.html>
- Nordea Funds 2018. Naiset vastuullisen sijoittamisen etujoukoissa Pohjoismaissa. Viitattu 11.1.2021. Saatavissa <https://nordefundsmagazine.fi/artikkelit/naiset-vastuullisen-sijoittamisen-etujoukoissa-pohjoismaissa>
- Nordnet 2017. Näin muotoilet itsellesi sijoitusstrategian. Viitattu 2.1.2021. Saatavissa <https://www.nordnet.fi/blogi/sijoitusstrategia/>
- OP. OP-Vuokratuotto. Viitattu 22.1.2021. Saatavissa <https://www.op.fi/henkiloasiakkaat/saastot-ja-sijoitukset/rahastot/kaikki-rahastot/op-vuokratuotto>
- OP. OP Private – Private Banking – varainhoitopalvelut. Viitattu 10.4.2021. Saatavissa https://www.op.fi/henkiloasiakkaat/op-private?cmpid=.havarho..hark.google.sem.gen_private.ha_jn_private

OP Media 2020. Naisten sijoittaminen on nousussa. Viitattu 5.1.2020. Saatavissa <https://op.media/talous/sijoittaminen/naisten-sijoittaminen-on-nousussa-1bc09fe7fd824ea798b4b82dd00c5b09>

Ovaro Kiinteistösijoitus 2020. Historia. Viitattu 18.12.2020. Saatavissa <https://ovaro.fi/fi/ovaro/historia/>

Peltola, A. 2020. Sijoittaminen kannattaa aloittaa heti, vaikkei siitä tietäisi juuri mitään, kannustavat Mimmit sijoitta-yhteisön perustajan Pia-Maria ja Hanna. Viitattu 11.11.2020. Saatavissa <https://www.lily.fi/artikkelit/sijoittaminen-kannattaa-aloittaa-heti-vaikkei-siita-tietaisi-juuri-mitaan-kannustavat-mimmit-sijoittaa-yhteison-perustajat-pia-maria-ja-hanna>

Pesonen, M. 2013. Sijoituspökkari. Säästäjästä sijoittajaksi. Jyväskylä: WSOY Oy.

Pörssisäätiö 2014. Korke-opas. Viitattu 18.12.2020. Saatavissa https://www.porssisaatio.fi/wp-content/uploads/2014/06/korko_opas_2014_perus.pdf

Pörssisäätiö 2015. Sijoitusrahasto-opas. Viitattu 10.12.2020. Saatavissa https://www.porssisaatio.fi/wp-content/uploads/2015/05/sijoitus_rahasto_opas_2015_b.pdf

Pörssisäätiö 2017. Osakeopas. Viitattu 9.12.2020. Saatavissa <https://www.porssisaatio.fi/wp-content/uploads/2017/06/Osakeopas-2017.pdf>

Remes, M. 2020. Naisten sijoitusnälkä pörssissä kasvaa – mitä yhtiöitä naiset ja miehet nyt suosivat? Viitattu 4.1.2021. Saatavissa <https://www.taloustaito.fi/Rahat/naisten-sijoitusnalka-porssissa-kasvaa--mita-yhtioita-naiset-ja-miehet-nyt-suosivat/#07643502>

Scorgie, L-A. 2014. Well-Heeled: The Smart Girl's Guide to Getting Rich. Toronto: Dundurn.

Selosmaa, J. 2017. Kukkaron kuningatar: kahdeksan askelta taloudelliseen hyvinvointiin. 1. painos. Jyväskylä. Atena Kustannus Oy.

Sijoittaja.fi 2020. Mikä on indeksi ja miten siihen voi sijoittaa? Viitattu 22.1.2021. Saatavissa <https://www.sijoittaja.fi/36431/mika-on-indeksi-ja-miten-siihen-voi-sijoittaa/>

Sijoitusrahastot.org 2020. Korkorahastot. Viitattu 10.12.2020 Saatavissa <https://sijoitusrahastot.org/korkorahastot/>

Silva, D. What Is an Investment Portfolio? Viitattu 10.1.2021. Saatavissa <https://smartasset.com/investing/what-is-an-investment-portfolio>

Simonen, L. 2008. Naiset ja raha: matkalla arjen vaurauteen. 2.painos. Jyväskylä: Voimapaaja Oy.

S-Pankki 2018. Naisten taloudellinen itsetunto kohenee – rahastoeuro on kasvanut. Viitattu 15.1.2021. Saatavissa <https://www.s-pankki.fi/fi/tiedotteet/2018/naisten-taloudellinen-itsetunto-kohenee--rahastoeuro-on-kasvanut/>

S-Pankki. S-Asuntorahasto. Viitattu 22.1.2021. Saatavissa <https://www.s-pankki.fi/fi/saastaminen-ja-sijoittaminen/rahastot/s-asuntorahasto/>

Stewart, B. 2020. She's the Boss of Her Money: Four Trends in Women's Online Investing. Viitattu 16.1.2021. Saatavissa <https://blogs.cfainstitute.org/investor/2020/04/21/shes-the-boss-of-her-money-four-trends-in-womens-online-investing/>

Säästöpankki 2020. Kotitaloudet ennätysellisen säästäväisinä – onko se hyvä vai huono juttu? Viitattu 3.4.2021. Saatavissa <https://www.saastopankki.fi/fi-fi/saastopankki-ryhma/saastopankkikeskus/saastopankkiliitto/ajankohtaista/kotitaloudet-ennatysellisen-saastavaisina>

TENK 2012. Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausepäilyjen käsitteleminen Suomessa. Tutkimuseettinen neuvottelukunta. Viitattu 21.2.2021. Saatavissa https://tenk.fi/sites/tenk.fi/files/HTK_ohje_2012.pdf

Tilastokeskus 2020. Talous ja toimeentulo. Viitattu 9.1.2021. Saatavissa <https://www.stat.fi/tup/tasaarvo/talous-ja-toimeentulo/index.html>

Tilastokeskus 2021. Talouden tilannekuva. Viitattu 3.4.2021. Saatavissa <http://www.stat.fi/ajk/koronavirus/koronavirus-ajankohtaista-tilastotietoa/miten-vaikutukset-nakyvat-tilastoissa/talouden-tilannekuva>

Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2012. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Helsinki: Tammi.

Twin, A. 2020. Risk Tolerance. Viitattu 16.1.2021. Saatavissa <https://www.investopedia.com/terms/r/risktolerance.asp>

Ålandsbanken. Sijoita ja säästä. Viitattu 22.1.2021. Saatavissa <https://www.alandsbanken.fi/pankkipalvelut/sijoita-saasta/rahastot/asuntorahasto-a>

Liite 1 Kyselylomake

Naisten arvopaperisijoittaminen

Opiskelen LAB -ammattikorkeakoulussa ja tutkin opinnäytetyössäni naisten arvopaperisijoittamista. Vastaukset kerätään anonymisti ja käsitellään luottamuksellisesti.

1. Ikä
 - 16–25-vuotias
 - 26–35-vuotias
 - 36–45-vuotias
 - 46–55-vuotias
 - 56–65-vuotias
 - yli 65-vuotias

2. Koulutus
 - Peruskoulu
 - Lukio tai ammatillinen koulutus
 - Alempi korkeakoulututkinto
 - Ylempi korkeakoulututkinto

3. Työllisyystilanne
 - Kokopäivätyö
 - Osa-aikatyö
 - Työssä käyvä opiskelija
 - Työtön
 - Opiskelija
 - Äitiysloma/hoitovapaa
 - Eläkkeellä

4. Vuositulot bruttona
 - 1–15 000 €
 - 15 001–30 000 €
 - 30 001–45 000 €
 - 45 001–60 000 €
 - yli 60 000 €

5. Sijoitatko tällä hetkellä?
 - Kyllä
 - En

Jos vastasit edelliseen kysymykseen kielteisesti, voit lopettaa tutkimuksen tähän. Kiitos ajastasi!

6. Kuinka kauan olet sijoittanut?
 - Alle vuoden
 - 1–3 vuotta
 - 4–6 vuotta
 - 7–9 vuotta
 - Yli 10 vuotta

7. Kerro lyhyesti mitkä tekijät saivat sinut aloittamaan sijoittamisen?
8. Kuinka pitkäksi aikaa olet valmis sijoittamaan rahasi?
- Alle vuosi
 - 1–5 vuotta
 - 6–15 vuotta
 - 16–30 vuotta
 - yli 30 vuotta
9. Onko sinulla oma vai talouden yhteinen sijoitussalkku?
- Oma
 - Talouden yhteinen
10. Kuinka paljon sinulla on sijoitusvarallisuutta arvopapereissa tällä hetkellä?
- Alle 5 000 euroa
 - 5 000–9 000 euroa
 - 10 000–49 000 euroa
 - Yli 50 000 euroa
11. Mihin eri kohteisiin sijoitat tällä hetkellä? Voit valita useita eri vaihtoehtoja.
- Osakkeisiin
 - Korkosijoitukseen
 - Osakerahastoihin
 - Yhdistelmärahastoihin
 - Indeksirahastoihin
 - ETF-pörssinoteerattuihin sijoitusrahastoihin
 - Kiinteistörahastoihin
 - Metsärahastoihin
 - Muu, mikä?
12. Mitkä seuraavista vaikuttavat eniten sijoituskohteen valintaan? Voit valita korkeintaan 3 vaihtoehtoa.
- Sijoittamisen helppous
 - Mahdollisuus sijoittaa pieni summa kerrallaan
 - Sijoitusten muuttaminen helposti käteiseksi
 - Korkea tuotto-odotus
 - Vähäinen riski
 - Vastuullisuus
 - Muiden suositukset
 - Muu, mikä?
13. Mikä seuraavista määritelmistä kuvaa parhaiten riskinsietokykyäsi?
- En halua ottaa riskiä sijoittaessani.
 - Olen valmis tavoittelemaan parempaa tuottoa pienellä riskillä.
 - Olen valmis ottamaan keskisuuren riskin tavoitellessani parempaa tuottoa.
 - Tavoittelen suurta tuottoa ja olen valmis ottamaan suurenkin riskin.
14. Mistä etsit tietoa sijoittamisesta? Voit valita korkeintaan 3 vaihtoehtoa.
- Sijoituskirjallisuus

- Sosiaalinen media, esimerkiksi Facebook-ryhmät
- Podcastit
- Sijoitussivustot
- Sijoitusneuvoja
- Muualta, mistä?

15. Haluatko tehdä sijoituspäätökset itse?

- Haluan tehdä kaikki sijoituspäätökset itse
- Haluan tehdä suurimmaksi osaksi päätökset itse
- En halua tehdä sijoituspäätöksiä itse

16. Mikä sinua motivoi sijoittamaan? Voit valita korkeintaan 3 vaihtoehtoa.

- Säästäminen pahan päivän varalle
- Elintason turvaaminen
- Lasten tulevaisuuden turvaaminen
- Halu vaurastua
- Taloudellinen vapaus
- Joku muu, mikä?

17. Mihin tarkoitukseen aiot käyttää sijoituksia? Voit valita korkeintaan 3 vaihtoehtoa.

- Lomamatka
- Remontti
- Opiskeluun
- Asunnon hankintaan
- Kulutustavaroiden hankintaan
- Äkilliset menot
- Eläke
- Johonkin muuhun, mihin?

18. Mitä muuta haluaisit sanoa koskien sijoittamistasi?

Liite 2 Teemahaastattelun runko

Taustatiedot

1. Henkilön ikä, työtilanne, sijoitustausta

Arvopaperisijoittamisen aloittaminen

2. Mikä sai sinut aloittamaan sijoittamisen?

Sijoituskohteen valitaan vaikuttavat tekijät

3. Mihin kohteisiin sijoitat tällä hetkellä?

4. Miksi sijoitat juuri näihin kohteisiin?

Tiedon etsiminen

5. Mistä olet saanut ja etsit tietoa sijoittamisesta?

6. Miksi etsit tietoa juuri näistä kohteista?